

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ena vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru pošiljanem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Kakšnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Inserate se plačuje od enostopne petditrste enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema do ure št. 12. — Za zaprite reklamacije so poštno proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Oderuhi pribajajo.

Naše avstrijske denarne razmere že dolgo bole hajo, kar kažejo vedno rastoči državni dolgovi in potreba novih davkov. Odkar je nastala vojska na Balkanu, so postale razmere še slabše. Novi stroški za vojaštvo, špekulacije na borzi, prenehanje izvoza v balkanske države, vse to je ustvarilo veliko denarno stisko po celi državi. Povsod primanjkuje denarja. Edini, ki so v tem času nekaj pridobili, so tovarnarji z železnino, z vojaškimi potrebami, in s temi tovarnarji zvezane banke.

Kadar nastanejo slabi denarni časi, takrat nastopajo oderuhi. Tako je tudi sedaj. Kdor ima danes denar, ga strašno drago posojuje onim, ki ga potrebujejo. Denar imajo banke in nekateri posamezniki. Obresti pri njih so zadnji čas poskočile.

Dajati denar na obresti, sploh ni krščansko in katoliška cerkev le z nevoljo, ne pa z odobravanjem, gleda sedanje gospodarske razmere, ki so take, da je skoro vsakdo prisiljen, dajati in sprejemati obresti. Zato pa mora krščanska gospodarska politika delati na to, da bodo obresti vedno nižje, in z vso odločnostjo mora nastopiti proti vsem, ki slabe čase izrabljajo, da se obogatijo z visokimi obrestmi.

Oderuh je, kdor vidi nesrečo in odvisnost svojega bližnjega in mu rači tega še obresti pri posojilu zviša. Ne krščansko ravna, kdor sedaj vzdiguje denar iz denarnih zavodov, ki imajo zmerne obresti, in ga nosi v zavode, ki dajejo višje obresti. Kdor več daje, tudi več zahteva, in te večje zahteve zadenejo tvojega bližnjega, ki je v stiski in nadlogi. Ne samo na jeziku je treba imeti krščanstvo, ampak v vsem, tudi v gospodarskem življenju. In nikjer ne krščansko življenje ne rodi toliko solz in nesreče, kakor ako se zajede v gospodarske razmere človeške družbe.

Vstaja v Carigradu.

Velesile obračajo, Turki obrnejo. Vsa Evropa je že sanjala o miru, ki so ga dosegle združene velesile. Turčiji so poslale lepo pismo z grožnjo, da ji bo joj, ako ne odstopi Odrina in ako ne dovoli, da velevlasti same odločajo o usodi Egejskih otokov. Turki so se posvetovali in posvetovali ter nazadnje prišli do sklepa, da je res najbolje, ako se podvržejo združeni volji velikih držav. In vsa Evropa se je oddahnila in legla mirno spat v zavesti, da je večina težav premaganih in največje nevarnosti za splošno veliko vojsko odstranjene. Toda velike države so že večkrat doživele, da se na Balkanu drugače misli in dela, kakor pa pri njih. Velevlasti so se svoječasno izrekle za mir, in balkanska vojska je napočila. Velevlasti so bile prepričane, da Turčija zmaga, in zmagale so države balkanske zveze. In kaj se je dogodilo pretekli teden? Velesile so zagrozile Turčiji, da mora skleniti mir, in ona si upostavi novo vlado, ki je za nadaljevanje vojske.

Turška vlada z velikim vezirjem Kiamil-pašo je bila zadovoljna, da Turčija odstopi Odrin in se podvrže glede otokov. Toda ni računila z mladoturki. Dne 23. t. m. izbruhne vstaja mladoturkov pod vodstvom priljubljenega in junaškega častnika Enver-bega, ki ustrelil dosejanega vojnega ministra Nazim-pašo, vjame velikega vezirja Kiamil-pašo z vsemi ministri ter jih prisilil, da odstopijo, ter upostavi novo vlado, sestavljeno iz samih mladoturkov, katero mora tudi sultan pripoznati in odobriti. Nova mladoturška vlada sicer izjavlja, da je tudi za mir, toda Odrina in Egejskih otokov ne odstopi. Samo na ta način pa se da doseči mir.

Skoro gotovo je, da se bo vojska na Balkanu kmalu zopet pričela, ako bo vlada mladoturkov le nekoliko časa trpela. Ni namreč izključeno, da nastane kmalu upor proti mladoturškim mogotcem, ker je mnogo vojaštva in duhovništva z mladoturki nezadovoljnega. Mladoturki so nekako isto, kar pri nas liberalci. Ako pa se vojska zopet začne, potem je upati, da poseže tudi Rusija vmes. Rusija ne bo pripustila, da bi se samo za trenotek moglo misliti na zopetno prodiranje Turčije v Evropo. Zmaga krščanskih balkanskih držav ne sme trpeti nobene škode, in ako se začne zopet vojska, morajo zopet krščanske države zmagovati. Rusija jih bo podpirala proti turškim nevernikom. Ubogi Bolgari se nam usmilijo, ako bodo morali zopet krvaveti, a sedaj jim želimo še bolj vroče lepih in hitrih uspehov. Rumunija se vede zelo nesramno proti Bolgarom ter zahteva od njih kar meni nič tebi nič odstop važnih kosov bolgarske zemlje. Ni nobeno junaštvo za Rumunce, ako nastopajo sedaj tako izzivalno, ko imajo Bolgari silovito vojsko s Turki. Usoda bo za te grde nastope Rumunce brezdvomno ob svojem času kaznovala.

Velevlasti se še vedno niso zjedipile zaradi mej novoustanovljene Albanije, ki bi naj bile spomin na preminule čase turške moči v Evropi.

Razlogi vstaje.

Turčija nima denarja, nima dovolj vojaštva in nima zadosti sposobnih častnikov, zato trezni Turki sami izprevidijo, da bi bila budalost, nadaljevati vojsko. Toda hoteli so, da jih drugi prisilijo, da ustavijo vojsko in dajo Bolgarom Odrin in Grkom del Egejskih otokov. Velevlasti so izpolnile Turkom to željo ter v znanih predlogih zahtevale od turške vlade, da se pri mirovni pogajanji uda. Veliki vezir (ministrski predsednik) Kiamil-paša ni hotel sam prevzeti odgovornosti na se in je sklical veliki narodni svet, da bi predložil njemu vprašanje, ali se naj sklene mir pod pogoji, ki jih tudi velevlasti nasvetujejo. Tudi narodni svet je bil za to, da se sklene mir in odstopi Odrin.

Toda komaj se je izvršil ta sklep, začutili so mladoturki v sebi poklie, da uprizorijo vstajo, vržejo sedanjo vlado in vzamejo sami krmilo turškega cesarstva v svoje roke. Splošna ljudska nevolja, ki ne pozna slabih razmer turške države in turškega vojaštva in noče nič vedeti o odstopu Odrina, ki je Turkom ra-

di grobov sultanov svet kraj, jim je prišla na pomoč ter jim omogočila, da se je vstaja posrečila.

Mladoturški politiki, ki so smatrali ta trenotek za ugoden, da zopet pridejo kvišku, so se torej spretno poslužili ljudske nevolje zaradi Odrina. Potisnili so obenem osebo v ospredje, ki je sicer tudi mladoturškega mišljenja, ki pa ne zasleduje nobenih osebnih koristi in ki je vsled tega nenavadno priljubljen pri turškem ljudstvu, mladega poveljnika pri Cataldči, Enver-bega. Tako je naredila cela vstaja v prvem trenutku vtis, da se tukaj ne gre za mladoturško stranko, ampak za ugled domovine, za nadaljevanje vojske, za borbo na življenje in smrt za sveto mesto Odrin.

Ako mladoturki sedaj zatrjujejo, da so tudi za mirovna pogajanja, je to le prazna beseda, kajti kdor je za mir, more biti tudi za odstop Odrina. Ako se hočejo mladoturki držati, da jih ne bo ljudstvo takoj spoznalo kot sleparje, so prisiljeni nadaljevati vojsko.

Kakor hitro pa bo Turčija nadaljevala vojsko, priskoči Rusija balkanskim Slovanom na pomoč. Druge države so še tako presenečene od zadnjih dogodkov v Carigradu, da še ne vedo, kaj bi naj govorile in storile v očigled novega položaja v Turčiji.

Vstaja.

Bilo je v četrtek, dne 23. t. m. V vojnem ministrstvu je bilo ravno posvetovanje ministrov. Tudi veliki vezir Kiamil-paša je bil navzoč. Proti vojnemu ministrstvu se bliža velika množica ljudi. Na čelu večjega števila vojaštva jezdi na belcu lep, mlad častnik, ljubitelj turškega ljudstva, Enver-beg. Prišel je od Cataldče v spremstvu Fethi-bega in Hallila, prejšnjega poveljnika v Homsu, z nad 300 mladoturki.

Ko je prispel Enver-beg z mladoturškimi častniki pred posvetovalnico, je poslal ministrom najprej vizitico. Vojni minister Nazim-paša je prišel nato s svojimi adjutanti pred vrata ter prepovedal Enver-begu vstop. Začelo se je nato najprej prerekanje ter je Nazim-paša ozmerjal Enver-bega. Ko je zaklical Nazim-paša zarotnikom: „Nesramni psi!“ je bilo to znamenje za splošno streljanje.

Poleg Nazim-paše je bilo ubitih še 8 oseb in 2 adjutanta, en sluga justičnega ministrstva, še en sluga in en sultanov tajnik, en stotnik in en dragoman. Kdo je bil osmi, še ni dognano. Morilec Nazim-paše je baje neki mladoturški poslanec. Nazim-paša je bil zadet od dveh krogel. Ena krogla mu je šla skozi levo oko, druga skozi desno seneco.

Ko je Enver-beg z golo sabljo udril v dvorano, so popadali ministri od strahu na kolena in prosili milosti. Enver-beg je hotel zaklati velikega vezirja Kiamil-pašo, ta ga je pa s povzdignjenimi rokami prosil, naj mu prizanese.

Enver-beg je pozval Kiamil-pašo, naj takoj napiše sultanu napoved, da s svojim ministrstvom odstopa. Kiamil-paša je to takoj storil ter izročil kos papirja, na katerem je bila napoved napisana, Enver-begu, ki se je podal s tem k sultanu.

Madžare je strah pred Veržejci!

Prijatelj nam piše iz Prekmurskega: Kar je bilo rdeče sukno, to je tukajšnjim Madžarom in madžaronom veržejski samostan. Davno bi ga bili že razdrli, če bi ga mogli. Poslal nam je izrezek nekega članka s prevodom, kjer zakotni madžarski listič „AL solendvai híradó“ (Spodnjelendavski glasnik) v 3. št. let. leta z grozo in strahom opisuje „panslavistično“ nevarnost, ki boja proti madžarstvu iz Veržeja ob Muri.

Dotični članek se glasi (dopisniku pustimo njegovo prekmursko narečje):

Nevarnost slovenske krajine.

Vlada pa sobočka srednja šola.

Od našega poročevalca.

Stokrat, že znabi že večkrat smo pisali od kulturne zaostalosti slovenskih pokrajin lendškega in sobočkega okraja. V celotni slovenski krajini se v interesu madžarizacije od strani vlade ne stori nič, šole so prenapolnjene, šolske stavbe (zidine) se podirajo, pa v celi veliki slovenski krajini ni nobene srednje šole, kjer bi otroci slovenskega materinega jezika

mogli zadobiti nadaljevalno izobrazbo, ko že dovršijo ljudske šole. Slovenski roditelji — ako hočejo svojo deca dalje dati učiti — je pošiljajo na Štajersko pa na Hrvaško v gimnazije in mestne šole.

Iz Sobote, ki stoji na sredi slovenske krajine, je nedavno šla deputacija k naučnemu ministru, naj bi dovolil konci (vsaj) ustanovitev mestne šole in bi naj pokrtil potrebne stroške. Minister je obljubil, da bo vzal zadevo v pretres, pa v kratkem je prišel odgovor — kak je to navada na zadeve, ki se tičejo šolstva — da vlada nima denarja za pokritje stroškov, zato prošnje ne more spozniti.

S pobitostjov je vzele to naznanje obmejno madžarstvo, pa si je inteligenca, ki ume voditi ljudstvo, etak mislila: Či je vladi tak prav, potem je njej tudi prav, ona (inteligenca) je spoznala svojo dolžnost s tem, da je opozorila ministra na nevarnost.

Štajerci pa spametneje vršijo svoja dela. Niso počivali, dokler niso nabrali velike svote za osemrazredno gimnazijo, ki služi slovanskim streljenjem, in dokler niso fanatizirali slovensko pokrajino lendškega in sobočkega okraja z vero (religijo) in s prebujenjem čustev slovanske vzajemnosti. Najbolj pa z religijo.

— V pekeo bo prišlo, — tako so pravili — kteri stariš ne bo vpisal v veržensko gimnazijo svojega sinu!

Ta Veržej je neimenitna mala vas, nego blizu je pri meji, zato so osemrazredno gimnazijo tukaj postavili. Da so jo že gor postavili, je agitaciji sledilo delo, ktero so hitro začeli izvrševati.

Sobočka mažarska inteligenca se je zopet pripravila na protiakcijo, ko je zvedela, da se v Veržeju zida šola. Začela je nabirati v svojem krogi denarje za srednjo šolo, in ko je že skup bilo par tisoč kron, so se Mažari odločili, da bodo zopet šli k ministru, pa do opominali vlado na veliko nevarnost, ki preti mažarizaciji. Takoj se je zbrala velika deputacija, pa je šla pred grofa Zichy-Janoša (Kultusminister), da bi njemu naznanila svojo željo. Minister je zdaj izjavil, da bo ustanovil sobočko mestno šolo in bo kak najprej poslal svojega zaupnika, da bo se z vodilnimi krogi Sobote pogajal.

Vesela je prišla domo deputacija in čaka na izpolnitev ministrve obljube. Čaka že več mesecev, pa zaman.

Na slovenski meji pa že stoji krasna šola panslavske agitacije, v Veržeju, 10 kilometrov daleč od Sobote, v edni komaj par sto prebivalstva broječi va-

Enver-beg pred sultanom.

Enver-beg se je nato, ko je dobil odpoved ministristva v roke, odpeljal v avtomobilu v sultanovo palačo ter prisilil sultana, da je sprejel odstop ministristva ter sprejel Mahmud-Sefket-pašo za velikega vezirja. Sultan se je branil, Enver-beg pa ga je opozoril, da stoji množica nezadovoljnega ljudstva na ulici in da je nevarno, se upirati volji naroda. Sultan ni verjel tem besedam in je poslal svojega glavnega tajnika, da si položaj ogleda in mu poroča, če govori Enver-beg resnico. Ko se je tajnik vrnil in poročal, da govori Enver-beg resnico, je imenoval sultan Mahmud-Sefket-pašo za velikega vezirja. Mahmud-Sefket-paša je nato takoj sestavil novo ministristvo, katerega člani so sami mladoturki.

Enver-beg je nato med burnimi klici množice naznanil, da je prejšnje ministristvo odslovljeno in da je imenovan general Mahmud-Sefket-paša za velikega vezirja. Enver-beg je postal komandant sultanove straže, kar sultanu gotovo ne povzroča veliko veselja.

Da se je Enver-begu tako izbornoposrečila vstaja, se ima mnogo zahvaliti turški bogoslovni in pravni mladini (sofi), ki je hujskala in razburjala mladino, da je ves čas vznemirljivih dogodkov klicala po ulicah: V imenu božjem, v imenu božjem.

Mladoturška stranka je izdala oklic na ljudstvo, v katerem obtožuje vladno Kiamil-paše, da je hotela izdati Turčijo, ter ji očita, da se je vključil znanemu junaštvu vojaštva odločila za sramoten mir z balkanskimi državami. Kiamil-paša je glavni krivec nesreče domovine. Narod naj se dvigne in naj ne pripusti pod nobenim pogojem, da se odpove Turčiji svojim svetim pravicam v Evropi. Oklic konča z besedami: „Žrtvujte vse, da ohranite turške dežele v Evropi!“

Besede so lepe, ker iz njih zveni ljubezen do domovine, verjetno je tudi, da Enver-beg res ravna samo iz domovinske ljubezni, malo verjetno pa je to pri drugih uplivnih pristaših mladoturške stranke.

Enver-beg.

Enver-beg se imenuje oni mož, ki se je postavil na čelo mladoturškemu uporu in prisilil staroturško ministristvo, da je takoj odstopilo. Sedaj velja za narodnega junaka v Carigradu in celi Turčiji. Tudi leta 1908, ko so odstavili mladoturki prejšnjega sultana Abdul-Hamida, je igral Enver-beg veliko vlogo v mladoturški politiki. On je namreč na čelu več sto Albancev skupno z Niazi-begom prikorakal v Bitolj, kjer je slovesno proglasil odstavljenje Abdul Hamida. Ko so potem dobili mladoturki vladno oblast v roke, je šel Enver-beg v Berlin kot vojaški zastopnik (ataše) Turčije; tam je ostal do izbruha vojske v Tripolitaniji. Takoj, ko se je raznesel glas o vojski, je odpotoval Enver-beg čez Egipet v Cirenajko, kjer je organiziral vojaški odpor domačinov proti Italijanom in se je kot upravnik zapuščenih dežel zelo trudil, da bi ostala ta pokrajina v lasti Turčije. Njegov ugled je med arabskim in turškim prebivalstvom vedno rasel in s ponosom se je začelo med Turki imenovati njegovo ime. Enver-beg se je zelo protivil sklenjenemu miru med Italijo in Turčijo in izjavil, da hoče izgubljene pokrajine pridobiti Turčiji zopet nazaj. Ko je vojna na Balkanu izbruhnila z vso silo, so ga odpoklicali nazaj v domovino. Prišel je v Carigrad, je moral gledati, kako so poražene in zmedene turške čete izpred Lile-Burgasa in Čorluja v obupnem begu drle v mesto. Enver-beg se je silno trudil, da bi zopet napravil med četami red. Navduševal je posamezne oddelke, vsodbujal častnike in je na ta način mnogo pripomogel, da niso Turki popolnoma izgubili glave. Sedaj se oči vseh narodnjakov v poraženi Turčiji obračajo v njega kot edinega rešitelja. Zanimivo je, da je ta mož, kakor so poročali slovanski listi, slovanskega pokolenja, ker izhaja iz poljske rodovine, ki se je svoj čas izselila na Turško.

Enver-beg je po poročilu poljskih listov sin nekega poljskega boritelja za svobodo iz leta 1863, ki se je odlikoval pri vstaji proti Rusiji, pa je moral

si edna impozantna slovenska katoliška osemrazredna gimnazija. S svojo dopadljivo zunanostjo, z velikanskim nadstropnim stavbov, s takovim modernov opravov, da bi lahko katerjkoli vzoršoli bila na ponos. Panslavska agitacija pa teče, naj nobeden katoliški Mažar (!!) slovenskega jezika ne vpiše drugod svojega otroka v srednjo šolo. Pa čí ta agitacija ne bi bila zadosta, bo že pomagala tista tiha, pobožnost oznanjajoča kapelica, katero so postavili poleg gimnazije.

Tako imenovani dopisun madžarskega lista, k temu le nekaj opomb.

1. Dopisnik, ki tako dobro pozna nevarnost ob meji, bi moral vedeti, da Veržej ni „jelentektelen kis faj“ (nezatna majhna vas), ampak „mezövaros“ — starodavni deželno-knežji trg, ki si je zaslužil svoje pravice z junaškimi čini za domovino in postavnega vladarja proti Turkom in madžarskim tolovajem.

2. Predrznost madžarska postaja nesramna, meji na znozelost. Ali se mi Štajerci vtikamo v vaše zadeve, če vi kaj zidate? Nazadnje bodo Madžari zahtevali, da naši duhovniki ne bodo smeli slovenski pridigovati in spovedovati, ker ogrski Slovenci hodijo čez Muro k nam opravljat svoje pobožnosti!

3. Obžalovati pa moramo, da ni vse res, kar se v dopisu trdi: da imamo v Veržeju slovensko katoliško osemrazredno gimnazijo. Namen veržejskega zavoda je namreč gospodarska šola, kjer se ne bo učil „panslavizem“, ampak razumno gospodarstvo, v slovenskem jeziku seveda. Žalibog, da za to še danes niso dani pogoji, in je zato salezijanska družba,

pobegniti na Turško. Enver-beg se je rodil na Turškem, kjer je tudi odgojen, toda on še vedno hrani spomin na svoje pokolenje. Če piše svojim rojakom na Rusko, dostavi k svojemu imenu Enver-beg še svoje poljsko obiteljsko ime Borzecki vitez pl. Polkozic. Enver-beg je ostal tudi zvest katoliški veri svojih očetov.

Velesile v zadregi.

V največji zadregi so sedaj velesile, ki so tako lepo imele vse napeljeno za mir, a jim je naenkrat naredila mladoturška vstaja črto čez njih račune. Mladoturki zatrjujejo, da bodo na znane posredovalne predloge velesil v par dneh odgovorili. Vsled tega morajo velesile čakati na odgovor. Z napetostjo se pričakuje ta odgovor, kajti od njega je odvisno, kako se bo razvil politični položaj. Toda ako niso mladoturki čisto navadni sleparji, morajo odgovoriti, da Odrina ne odstopijo in Egejskih otokov ne dajo oblastim na razpolago, in posledica tega bo, da se vojna na Balkanu zopet prične. V kratkem bodo zopet začeli govoriti topovi pri Cataldži.

Balkanske armade so pripravljene, da njih čete kmalu udarijo na Carigrad. Pričakovati je, da tudi Rusija ne bo več gledala mirno razvoja dogodkov, ampak sama posegla vmes. Iz ruskih izjav je sklepati, da tudi Rusija zgrabi za orožje, ne samo balkanskim narodom v pomoč, ampak tudi v svojo lastno korist.

Rusija se pripravlja.

Znano je, da je bolgarsko pomorsko mesto Varana zaprto za vsak trgovski promet. To pa baje ne toliko iz strahu, da bi se tujim trgovskim ladjam zgodila kaka nesreča, ampak da Rusi lahko mirno in varno izkrcavajo vojaštvo in živila, ki jih pošiljajo Bolgarom na pomoč. Ruska javnost pa gre v svoji zahtevi še dalje, kako se naj postopa proti Turkom. Ne samo balkanskim Slovanom je treba prinesiti pomoči, ampak Rusija naj zasede tudi one turške vilajete v Mali Aziji, v katerih prebivajo armenski kristjani in rusko brodogoje si naj izsili vhod skozi Bospor do Carigrada. Stara želja Rusov je, da bi imeli prosto pot skozi Dardanele, in sedaj se jim zdi, da je prišel trenotek, v katerem hočejo uresničiti svoje sanje.

Ako se obnovi vojska na Balkanu, je verjetno, da se tudi Rumunska da zapeljati k nepredvidnim korakom proti Bolgariji, kar bi izzvalo nevaren vrtimec v sredini Evrope. V Rumuniji je slišati vedno več glasov, ki zahtevajo, da se v sedanjem trenutku pače Bolgarom za vrat. S tem bi si Rumunija stekla žalostno vlogo, da bi v resnici pomagala Turkom proti svojim krščanskim bračram.

Edinost se krha.

Velevlasti so dosedaj postopale kolikor toliko skupno in enotno. Sedaj pa prihajajo poročila, da se je začela edinost med velikimi državami krhati. Ne manjka glasov, ki zatrjujejo, da je Nemčija vedela za vstajo v Carigradu. Verjetna je ta vest tem bolj, ker se izve, da so Nemci (nemška banka v Berlinu) ravnokar posodili Turkom denar, s katerim je omogočeno, da se vojska nadaljuje. Sicer se v pogodbi glasi, da je ta denar le predujem za zgradbo mestne železnice v Carigradu, ali tega noben človek na svetu ne verjame, ker mladoturki gotovo niso naredili vstaje, da se ovekovečijo s carigradsko mestno železnico. Tudi Rumunijo podpihuje Nemčija, da dela sedaj toliko težav Bolgarom. V ožgled takega samolastnega nastopanja Nemčije je tudi Rusija stopila v ospredje ter izjavlja, da bo na vsak način ščitila balkanske slovanske države. Ruske ladje že krožijo po Črnem morju.

Prihajajo poročila, da so ladje različnih velesil že tudi dobile povelja, naj se napotijo proti Carigradu. Francoska vlada je odredila, da odplovetá še dve križarki v Egejsko morje, kjer se nahaja že 5 francoskih ladij. Laški admiral Viale je dobil povelje, da

da poslojpe ne stoji prazno, začasno (samo začasno!) prestavila sem nižje gimnazijske razrede za svoje znotranje gojence, ki so doma iz raznih avstrijskih dežel, iz Porenšćine, Bavarskega in pruske Poljske.

In iz tega si je Madžar narisal grozno strašilo panslavizma in poslali so celo častiljivo deputacijo v Budimpešto k ministru. Ko bi minister vedel, kako grdo so ga nalagali, bi vzel palico in se zadril nad deputacijo: Erdégata, marš domu!

4. A v Budimpešti bodo to budalost verjeli in gotovo so že storili korake pri naši vladi. Saj so že lansko zimo ljutomerski žandarji na povelje madžarskega „oberstuhrlrichterja“ poizvedovali okoli, kaj se to zida in ali bodo v zavodu panslavistični hujskači!

Gospoda Madžari, veste kaj? Dajte slovenskemu ljudstvu ob meji njegov kruh, dajte mu njegove pravice, dajte mu šole na podlagi materinskega jezika, „püspök“ somboteljski naj pošilja sem goreče in jezika zmogne duhovnike, pa vam slovensko ljudstvo ne bo sililo čez mejo na Štajersko in drlo v Ameriko.

Pred nekaj leti sem se vozil po železnici iz Ljutomerja proti Radgoni. Na ljutomerski postaji sta vstopila dva krepka, mlada ogrska Slovenca. Bila sta na potu v Ameriko. Med potom je eden stisnil pest in mahnil proti ogrski strani, rekoč: „Prokleti madžarski orszag, ki nam ne daš živeti!“ Zazeblo me je na dno srca. Kaksne so pač to razmere, ki ženejo ljudstvo v obup, da zapušča svojo grudo in proklinja deželo, ki je vendar njegova domovina. Če mislite, da boste z madžarizacijo ljudstvo osrečili in ga odvrgnili od nas, se zelo motite, ampak vaše staro sredstvo je laž in nasilstvo.

odpluje z vsemi večjimi vojnimi ladjami proti iztoku. Dve angleški ladji sta dobili povelje, da takoj odploveté v turško vodovje. Kadar se zbirajo ladje tujih velesil v turških vodah, ne pomeni to nobenih posebnih mirnih časov.

Kaj hoče Rumunija.

Rumunija se grdo vede proti Bolgarom. Ko morajo Bolgari misliti in se pripravljati na to, da se zopet zgrabijo s Turkom, prihaja jim Rumunija za hrbet, zahteva od njih lep kos bolgarske zemlje ter preti z vojsko, ako jim Bolgari tega ne dovolijo. Govori se celo te dni, da so že Bolgari Rumunom stavili ultimatum (zadnje besedo). Ako Bolgari v najkrajšem času povoljno ne odgovorijo, začne se vojska, Bolgarom se sicer ne bi trebalo bati Rumunov, toda pri Cataldži Turki, za hrbtom Rumuni, to je tudi za Bolgare malo preveč. Rumunija zahteva od Bolgarije kraje, ki leže nad črto od mesta Balčik na Črnem morju do mesta Silistria ob Donavi. Pravijo, da potrebujejo ta kos za varnost svojega pođonavskega in črnomskega brodogoja. Na Rumunskem vlada nemška rodovina Hohencolarjev in zato ni čudo, da ta ne vidi kaj rada slovanskih zmag na Balkanu in da dela težave slovanskim balkanskim državam. Saj sedaj skoro vsi Nemci, pri nas celo nemškutarji, iz samega sovrašva do Slovanov, držijo s Turki.

Boj za Janino.

V Epiru je prejšnji teden bilo veliko deževje. Od 20. januarja naprej je 60 ur neprestano deževalo. Radi tega so bili boji med Turki in Grki okrog Janine omejeni in otežkočeni. Ko je dež prenehal, se je vojska zopet nadaljevala. Grške čete so dne 24. t. m. pod poveljstvom prestolonaslednika Konstantina zopet naskočile utrdbi Bizani pred Janino. Boj se vrši na celi črti. Turki se junaško branijo, a so imeli velike izgube. Grški prestolonaslednik je bil s svojim štabom osebno na bojnem polju.

Ali korakamo v Carigrad?

Največja želja, ki navdaja vsakega Bolgara, je ta, da bi bolgarska armada zmagovalno korakala v osvojeni Carigrad. Ta želja je bodrila in vsodbujala bolgarske vojake, da je njihova hrabrost vspametala do višine. Ta želja pa ne spremlja samo vojskujoče se Bolgare v boj, ampak tudi ranjene vojake v večnost. V dokaz navajamo naslednji dogodiljaj, ki je prvotno o njem poročal nek angleški list in ki so ga po njem povzeli tudi bolgarski in slovanski listi. Neka dne pride car Ferdinand v jambolsko bolnišnico pogledat, kako se počutijo ranjenci. Tam leži med mnogimi drugimi na posteli nevarno ranjen častnik, kateri se nahaja v borbi med življenjem in smrtjo. Častnik se pri tem visokem posetu osvesti (zave) in vpraša carja s krepkim glasom: „Vaše veličanstvo! Ali bodo naše armade imele veliko srečo, korakati zmagonosno v Carigrad?“ Car Ferdinand, videč solze v očeh umirajočega vrlega častnika, vzdahne globoko pri tem vprašanju in mu odgovori na tiho: „To sam Bog ve...“

Politični ogled.

— Dne 23. januarja: Danes so se zbrali na Dunaju načelniki državnozbornskih klubov k posvetovanju glede dnevnega reda državnozbornskega zasedanja, ki se začne dne 28. januarja. Sklenilo se je, da se dne na dnevni red prve seje zakonski predlog o kužnih boleznih. Glede drugih točk pa se ni dosegel sporazum. Vlada bi rada, da se pred vsem sprejme zakonski načrt o novih davkih. Rusini so vznevoljeni, ker se njih zahteva po lastnem vseučilišču ni izpolnila. Radi tega bodo Rusini najbrž začeli v drž. zboru z obstrukcijo. Državni zbor bo zboroval, kakor je izjavil v seji načelnikov ministrski predsednik Stürgkh, do 18. februarja, na kar bo začelo zborovati več deželnih zborov. — Dunajski nadškoof kardinal dr. Nagl je nevarno obolel. Danes so ga sprevideli. — Spravna pogajanja med Čehi in Nemci so se danes v Pragi zopet pričela. Posebno se trudi za spravno češko veleposestvo. Češki Nemci, bratci naših štajerskih Nemcev, pa radi svoje nestrpnosti onemogočujejo spravna pogajanja. Nemci so povsod enaki: tam, kjer so v večini, kakor na Štajerskem, bi radi vse sami imeli, druge pa tlačili, kjer so pa v manjšini, kakor na Češkem, tudi hočejo imeti prvo besedo. — V Carigradu je mladoturška stranka uprizorila vstajo proti doseđanji vladi, ker se je ta izrekla za mir z balkanskimi državami in je bila pripravljena, odstopiti Odrin. Ministristvo Kiamil-paša je odstavljeno. Novemu ministristvu bo predsedoval Mahmud-Sefket-paša. Vstajo vodi mladoturki Enver-beg.

— Dne 24. januarja: Pri večerajšnjih nemirih v Carigradu so mladoturški ustaši ustrelili poveljnika čataldske turške armade, Nazim-pašo, ki je bil najboljši turški general. Radi mladoturške vstaje in nastopa vlade mladoturkov se je cel političen položaj v Evropi izpremenil. Domneva se, da bodo sedaj mirovna pogajanja prekinjena. — V ogrskem drž. zboru se je danes izvolil odsek 40 članov, ki ima nalogo, proučiti predloženi predlog o volilni preosnovi. Za predsednika tega odseka je bil izvoljen bivši hrvaški ban grof Khuen Hederwary. Z volilno preosnovo, ki je ena najslabših v Evropi in po kateri bi bile nemadžarskim narodom še bolj prikrajšane njih pravice, niso niti vsi člani večine državnega zbora zadovoljni. Po vrsti odstopajo iz večinske stranke. Stevilo poslan-

cev opozicije se vedno množi. — Nova francoska vlada je izjavila, da boče delovati po programu dodejanje vlade. Liberalizmu na Francoskem cvete pšenica. Krivi so tega mnogo tudi katoličani sami, ker se ne brigajo in se niso brigali za politiko in razne volitve. Vsaka malomarnost se prej ali slej maščuje. — Na Norveškem je odstopilo ministrstvo. Novo vlado je sestavil prejšnji državni minister Gunar Knudson.

— Dne 25. januarja: Cesar je imenoval poljedelskega ministra Čeha dr. Zenkarja za tajnega svetnika. — Pododsek avstrijskega državnega zbora je dovršil svoje delo glede zakonskega načrta za ljudsko zavarovanje, za starost in onemoglost. Večina poslancev se baje protivi tej nameravani postavi. — Ogrski socialni demokrati se pripravljajo na splošno stavko, ki bi naj pomenila oster protest proti nazadnjaški volilni preosnovi. Vlada je odredila varnostne odredbe, ker se je bati velikih nemirov. Vse protivladne stranke prirejajo po mestih in na deželi številne shode proti predloženi volilni preosnovi. — Angleška vlada je besedilo nove volilne preosnove v toliko izpremenila, da v njej ženska volilna pravica ni omenjena. Angležinje še torej najbrž ne bodo dobile volilne pravice. — V nemškem državnem zboru bo vojni minister predložil zopet nove zahteve za povečanje armade in vojnih lađij. Angleška in Nemčija leto za letom tekmujeta, katera država bi imela močnejše bojno brodogradnjo.

— Dne 26. januarja: V Budimpešti je priredila ogrska socialna demokracija danes deželni strankarski shod, na katerem se je sklenilo, boriti se z vsemi silami zoper predloženo volilno preosnovo. Sklenilo se je, prirediti splošno stavko. Čas, kdaj bi se naj stavka pričela, določil vodstvo stranke. Za stavko se je doseđaj izreklo 43.000 organiziranih delavcev v Budimpešti, 33.000 na deželi. Tudi krščansko-socialna stranka je imela shod, na katerem je sklenila, delovati z vsemi sredstvi za dosego boljše volilne preosnove. — Zastopniki balkanskih držav v Londonu so sklenili, prekiniti mirovna pogajanja.

— Dne 27. januarja: Med Rusiji in vlado so se pogajanja radi rusinskega vseučilišča razbila. Danes so imeli rusinski državnozbornski poslanci skupno sejo, v kateri se je sklenilo, se tako dolgo z vlado ne pogajati, dokler ona drži s Poljaki. — Kardinalu dr. Naglu se je zdravstveno stanje malo izboljšalo. — Med Avstrijo in Srbijo se vrše pogajanja za trgovinsko pogodbo, kar pričra, da so se razmere med obema državama izboljšale.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

2. nedelja: 3. predpepelitve, Svecica.
- ponedeljek: Blaž, kof, Oskar,
- torek: pust, Andrej Kor., škof; Veronika, devi. a.
5. sredo: pepelnica; Agata, devica in mučenica; Japonski muč.
6. četrtek: Doroteja.
7. petek: Romuald, opat; Richard, kralj.
8. sobota: Janez Mat.; spoznavalec.

* **Nadvojvoda Rajner umrl.** V ponedeljek, dne 27. t. m. popoldne ob 5. uri je umrl na Dunaju nadvojvoda Rajner. Dosegel je visoko starost 86 let. Skoro 40 let je bil najvišji poveljnik deželne brambe. S smrtjo se je boril skozi 25 ur. Ko je bil še pri polni zavesti, zaprosil je duhovnika, da mu podeli sv. zakramente za umirajoče. Ko je sprejel sveto popotnico, se je na ganljiv način poslovil od vse družine in od svoje soproge nadvojvodinje Marije. Pogreb se vrši v petek, dne 31. januarja popoldne.

* **Državni zbor** se je v torek, dne 28. t. m., zopet sešel. Ob začetku seje je zbornični predsednik posvetil umrlemu nadvojvodi Rajnerju besede visokega spoštovanja in splošne žalosti ter nato pretrgal v znak sožalja za eno uro sejo. Potem se je razpravljalo v seji o postavi glede zabranjevanja kužnih boleznih. Poslanec dr. Verstovšek je interpeliral naučnega ministra glede „Naredbenega lista“, katerega je izdal štajerski deželni šolski svet in ga nezakonito vsiljuje šolskim svetom. Glede rezervistov, ki so poklicani pod orožje, je naznanil deželnoobrambni minister poslancem: Polkovnim poveljstvom je dovoljeno, da smejo 5% rezervistov, ki so bili pred Božičem vpoklicani, odpustiti. Prošnje za odpust se naj vložijo na dotičnega polkovnega poveljnika in jih morajo tudi pristojne občine odobriti. V finančnem odseku je vladna večina že sprejela davek na žganje, sedaj se posvetuje o osebno-dohodninskem davku.

* **Slovenska obstrukcija** je zadnji čas bolj ko kedaj poprej razburila vso javnost pri nas. Nemce je sram, ker obstrukcija pripoveduje celemu svetu, da s Slovenci ne ravnajo lepo v deželi. Njihova agitacija, da okraji vsled obstrukcije ne dobijo več podpor za ceste, in vinogradniki ne brezobrestnih posojil, je bila sila kratkovidna in neumna. Volilci so se takoj vprašali, zakaj bi bila obstrukcija kriva, ko pa se morajo deželne doklade plačevati sedaj ravno tako kot pred obstrukcijo; in če so se prej lahko dajale podpore, zakaj sedaj ne. Očitno je, da nočejo Nemci nič dati in da se le na obstrukcijo izgovarjajo. Tudi slovenski liberalci se hudejejo na obstrukcijo, to pa zaradi svojih učiteljev, ki bi radi deželni zbor samo zaradi zvišanja svojih plač. Kaj je njim za ceste in brezobrestna posojila? Kaj je dr. Kukovec za potrebe ljudstva? Slogaši pa so nevoljni, da njihovi advokati ne sedijo več v deželni zbornici, ampak da so zasedli njih sedeže večinoma slovenski kmetje. Očitajo jim, da obstrukirajo, ker ne znajo delati. Toda kdor pogleda prvo zasedanje sedanjega deželnega zbora, razvidi,

da so ravno kmečki poslanci mnogo bolj marljivo v enem zasedanju izvrševali svojo dolžnost, kot prej vsi advokati po šest let skupaj. Ni res, da bi bila sreča slovenskega naroda odvisna samo od staroliberalnih advokatov, ki sedaj v „Slogi“ prodajajo svojo nezadovoljnost. Slovensko ljudstvo je na neštevilnih shodih zvedelo, zaradi katerih krivic sedanji poslanci obstrukirajo, izvedelo obenem tudi, kaj nam morajo Nemci dati, da opustimo obstrukcijo. Liberalnih nezadovoljnih pa prej ni nihče vprašal, ko se je začelo obstrukirati, in jih ne bo tudi takrat, kadar se bo nameravala obstrukcija opustiti.

* **Vsaj učiteljske plače!** Iz liberalnih političnih krogov se poroča, da bi bila liberalna stranka zadovoljna, ako bi se vsaj učiteljske plače izločile iz obstrukcije in se dovolilo zvišanje. To se pravi, naši poslanci lahko čakajo, da se dovolijo slovenskemu ljudstvu njegove zahteve, ne smejo pa čakati, da dobi učitelstvo boljše plače za približno 2 milijona kron in mogoče še več. Trezno misleče učitelstvo samo vprašamo, je-li to mogoče za ljudsko stranko? Če bo šlo učitelstvo z ljudstvom, bo šlo tudi ljudstvo in njegovi zastopniki z učitelstvom, Sicer pa ne!

* **„Narodni List“** se je „preselil“ v Ljubljano. Na naših štajerskih liberalcih, posebno na oni vrsti, ki jo vodi dr. Kukovec, leži neko prokletstvo, očitno vsled njihovega protislovenskega stališča. Glavno glasilo štajerskega liberalizma, celjski „Narodni List“, je v Celju dogospodaril. Napravil je doseđaj več tisoč kron dolga v tiskarni, tako, da so stari celjski narodnjaki-„prvaki“, ki imajo glavno besedo pri celjski tiskarni, vrgli „Narodni List“ iz tiskarne. Torej sami liberalci so vrgli liberalno glasilo pod kap. 4. številka „Narodnega lista“ se je že tiskala v Dragotin Hribarjevi tiskarni v Ljubljani, dočim so ostali dolgo, vi v Celju nepokriti. Od kod pa hočejo liberalci-mladini tudi vzeti toliko tisočakov? Naročnikov, posebno plačujočih, ni, liberalni učitelji in škripci nimajo denarja, liberalne posojilnice še trpijo radi poloma „Glavne“ v Ljubljani, kje se naj torej vzame denar? Pravijo, da se je podal dr. Kukovec na beračijo k različnim liberalnim mogotcem in jih je za božjo voljo prosil podpore za falitno liberalno glasilo. Za liberalce je slabo gospodarstvo pri „Narodnem listu“ zopet jasen dokaz, da štajersko slovensko ljudstvo ne mara za liberalne čenče, noče slediti pogubnim naukom liberalcev, ampak se trdno drži mogočine in ponosne katoliško-slovenske zastave, ki jo razprostira na Spodnjem štajerskem „Slovenski gospodar“. Mi imamo sedaj že skoro 14.000 plačujočih naročnikov.

* **Blage besede.** Zadnja „Sloga“ se nas zopet tako-le spominja: „Svinjski gospodar“ v št. 3. psova, zmerja, laže in zavija naprej, kakor kak prvi „satanov misijonar“. Slovenske stariše opozarjamo, da je tako strastno psovaje list mladini skrajno opasen; mladina bo ob njem popolnoma podivjala. Varujte torej svoje otroke pred to trebušasto gnjusobo! Blage in plemenite besede „Slogine“, kakor jih tukaj čitamo, bodo gotovo tako blagodejno vplivale na slovenske starše in slovensko mladino, da bodo rekli: S tako „olikanim“ listom, kakor je „Sloga“, ven iz naših poštenih hiš! Tako se naj zgodi!

* **G. kaplan Bosina** je imel, ko se je vračal s službenega pota, znan nastop z 18letnim Koserjevim fantom, ki je prišel g. kaplana čakati pred župnišče. Sodišče samo se je prepričalo, da je g. Bosina ravnal v silobranu, ko je kaznoval mladega Koserja. Nemško časopisje, pred vsem „Marburger Zeitung“, je zelo nezadovoljno z izrekom sodišča, ker je Bosina duhovnik in vsa Koserjeva hiša štajerčijanska. Toda to je politično nasprotstvo. V zadnji „Slogi“ pa pride tudi Segula in ošteje svojega sobrata z besedami: „Ni ravno posebno častno za kaplana, ki se je okrog polnoči pretepal s fanti po gostilnah!“ Zelo bratsko! Tola prvič je neresnično, da se je nastop vršil v gostilni. Vršil se je pred župniščem. Drugič se je gosp. Bosina vračal s službenega pota. Tretjič ima v našo škofijo privandrani g. Segula najmanj opravičenosti sploh kateremu koli lavantinskemu duhovniku zaradi gostiln kaj očitati. Vsak pometaj najprej pred lastnim pragom.

* **Poljaki in Slovenci.** Iz Vipave poročajo goriskemu „Novemu času“: Tukaj se nahaja nekaj baterij havbičnega topništva. Večino topničarjev tvorijo Poljaki. Častniki Poljaki vzgledno izvršujejo svoje verske dolžnosti in hodijo vsako nedeljo redno k maši, med tem pa ko se slovenski liberalni uradniki doledno ogibljejo cerkve. Naši prijatelji iz severa se jako čudijo, da je pri liberalnih uradnikih tako opuščanje verskih dolžnosti mogoče. Slovenski liberalci spada na svetu v posebno vrsto!

* **Velike jubilejne slavnosti v Rimu.** Kakor se je pretečeno leto 1912 obhajal spomin slavne zmage, ki jo je Konstantin Veliki izvojeval nad Maksencijem dne 28. oktobra 312 ter ž njo uničil premoč zaščitnikov poganstva proti krščanstvu v veliki rimski državi, tako praznujemo letos 1600letnico, kar je isti Konstantin Veliki skupaj z Licinijem izdal početkom leta 313 v Milanu znameniti razglas ali odlok, s katerim je katoliška cerkev zadobila v rimski državi popolno svobodo. S tistim odlokom je cerkev po skoraj 300 letih preganjanja zadobila mir. Kristjani so se oddahnili. Nova doba se je pričela v življenju katoliške cerkve. In tega dogodka, ki je prinesel cerkvi oddih, mir in prostost, se bodo letos v Rimu spominjali s posebno velikimi slovesnostmi. Na enem mestu, kjer je Konstantin Veliki pri Milvijskem mestu ob Tiberi v znamenju križa premagal nasprotnika, se bo blagoslovil temeljni kamen nove velike cerkve, ki naj spominja vse poznejše rodove na znameniti dogodek dne 28. oktobra 312. Sestavil se je dalje poseben odbor, ki

bo skrbel za prireditve cerkvenih slovesnosti, kajti vsa slavnost bo imela po namenu sv. Očeta cerkven značaj. Slovesnosti se otvorijo z belo nedeljo po Veliki noči, kjer se bo vršila procesija z Najsvetejšim iz katakomb sv. Domitile v baziliko sv. Sebastijana. Vsako naslednjo nedeljo bo potem velika cerkvena slovesnost, združena z romanji, ali tridnevnicami, ali z izpostavljenjem znamenitih svetinj, v eni ali drugi baziliki v Rimu. Omenjamo še, da prirede letos Slovenci več romanj v Rim, kranjski Slovenci že meseca aprila.

* **Primanjkljaj v deželnih blagajnah** v Avstriji znaša za leto 1912 80 milijonov kron. Češka sama ima 35 milijonov K primanjkljaja. V deželah, kjer gospodarijo liberalci, bodisi nemški ali slovanski, so primanjkljaji največji. Nasprotno pa je n. pr. deželno gospodarstvo na Nižjem Avstrijskem, kjer imajo večino v deželnem gospodarstvu krščanski socialci, izborni, in izkazuje celo preostanek v blagajni.

* **Ženski vestnik.** Današnji „Slovenski gospodar“ prinaša na 9. strani „Ženski vestnik“, ki vsebuje poročila o gibanju glede ženskega vprašanja v drugih deželah, obenem pa prinaša v tem oddelku tudi druge, za ženske zanimive sestavke. Upamo, da bomo s tem oddelkom ustregli slovenskim ženam in mladinkam, med katerimi šteje naš list na tisoče svojih vnetih prijateljic in razširjevalk.

* **Vojaški konji.** Od Sv. Križa na Murskem polju se nam piše: V eni zadnjih števil „Slovenskega gospodarja“ je neko nazpanilo, da se oddajo od raznih kavalerijskih polkov večja števila vojaških konj. Kdor jih želi imeti, naj vložijo prošnjo za nje. Kakor sem že zvedel, je že par posestnikov prosilo za nje, in ti so gotovo menili, da dobijo od teh polkov plemenske kobile, to pa ni res. V našem okraju ima res neki domobranski ulanski polk št. 5 iz Stokeraua na Sp. Avstrijskem okoli 30 plemenskih kobil pod pogoji, da dobi posestnik kobil brezplačno in jo mora vsako leto voditi k žrebu in žrebeta od nje, ko so 3 leta stara, njim nazaj prodajati za ugodno ceno. Te kobile nimajo orožnih vaj. Take vrste vojaške kobile, ki so dane v zasebno plemensko rabo našim posestnikom, so pod takimi pogoji precej dobre in želebi bi bilo, da bi se jih dalo še več, saj vojaška uprava potrebuje vedno mladih konj. Gori omenjeni vojaški konji, ki so naznanjeni, da se dajo posestnikom v zasebno rabo, pa so konji za rezerviste, ker vsak kavalerijski polk ima pri polku samo toliko konj, kolikor je aktivnega moštva, za rezerviste pa jih mora tudi imeti, te pa da takorekoč v najem posestnikom v zasebno rabo pod pogojem, da se konj lahko rabi za vožnjo, za ježo, ne sme se pa kobil voditi k žrebu. Vsako leto en mesec ga mora dati k orožnim vajam in še-le za 6 let je popolnoma njegov. Takšni pogoji pa že niso ugodni za našega kmeta. Opozoriti bi bilo, ako je kdo že vložil prošnjo, meneč, da dobi plemensko kobilu, da jo odpove.

* **Osebnodohodninski davek.** Davčne oblasti pošiljajo te dni posestnikom pozive, da morajo v teku 8 dni vpsoliti priznalnice za osebno-dohodninski davek. Opozarjamo, da je rok za vpošiljanje priznalnic do 15. marca in da oblasti le radi obilnega dela želijo, da se priznalnice poprej vpošljejo. Torej dotičnika ne zadene nobena kazen, če ne vpošlje takoj v 8. dneih priznalnico.

* **Posestniki gozdov in osebna dohodnina.** Če kdo proda iz lastnega gozda kaj lesa, zahteva zakon, da prizna to svoto kot čisti dohodek od posestva in plača osebno dohodnino. Odšteti pač sme, ako ni prodal trgovcu stoječega lesa, stroške za sekanje, izvažanje itd., te stroške pa treba navesti, oziroma dokazati. Če je bil pa kdo prisiljen mlad les posekati, ker je bil gozd poškodovan po ognju, toči, mrčesu ali snegu, se skupiček za ta posekani in prodani les ne všteta med dohodek, od katerega se plačuje osebna dohodnina, ampak se mu še celo lahko odpiše zemljiški davek, ako se za to oglasi in prošnja primerno utemelji.

* **Kapfenberg.** Skupina Jugoslovanske strokovne zveze je imela v nedeljo, dne 21. januarja, svoje v letu 1913 prvo zborovanje v gostilni g. Karla Horvata. Glavni govornik je bil g. poslanec Gostinčar, kateremu se prav lepo zahvalimo za obisk. Poslušalcev ni bilo posebno mnogo, kar je žalostno dejstvo, da se naše slovensko ljudstvo v tujini poizgubi ter se mnogi ne brigajo za svoj napredek. Drugo zborovanje bo pred Veliko nočjo naznanjeno.

* **O treznosti Jugoslovanov** piše v „Dnevu“ zdravnik dr. M. Rus, ki je bil na Bolgarskem, takole: „Nekaj posebnega je pri Bolgarih treznost. Sploh pri Srbih in Bolgarih ni pijančevanja. V Belgradu se je zgodil slučaj, da se je neki vojak opil. Ko so ga gnali vojaki po ulici v vojašnico, so ljudje pljuvali pred njim in se zgražali nad tem, da se srbski vojak spozabi. Treznost je ena najlepših lastnosti Srbov in Bolgarov — in lahko rečemo, da je treznost mnogo pripomogla k njihovim velikim uspehom. V čeli bolnici nismo imeli niti kapljice vina ali kakšne druge opojne pijače. Bila bi pa tudi popolnoma odveč, ker bi bolgarski vojak užival alkohol k večjemu za kazen.“

* **Stare papirnaté bankovce** bodo odtegnili s prometa. Bankovci po 10 in 20 kron iz leta 1900 še ostanejo do 28. februarja 1913 v veljavi, potem pa jih bodo sprejemale samo davkarje in večji denarni zavodi (banke). 100kronski bankovci iz leta 1901 pa ostanejo v prometu še do 31. januarja 1913.

* **Vojne igre.** Z Dunaja je prišla vest, da se bodo še v teku tega meseca vršile v vseh večjih garnizijah v Avstriji vojne igre, katerih se bodo morali udeležiti vsi oficirji. K tem igram bodo povabljeni tudi rezervni častniki, ki se jih bodo lahko udeležili.

* **16.000 novih podčastnikov.** Avstrijska vojna uprava namerava v kratkem času število podčastnikov zvišati na 30.000. Pomnožitev števila podčastnikov bi torej znašalo 14—16 tisoč mož.

* **Stroški tripolitanske vojske.** Italija je imela s svojim vojnim pohodom v Tripolitanijo 797 milijonov lir stroškov.

* **Izvažanje avstrijskega hmelja.** Glasom se znanja, ki ga je izdalo avstrijsko trgovsko ministrstvo, se je meseca septembra, oktobra in novembra 1. 1912 izvozilo iz Avstro-Ogrske 211.748 stotov hmelja v druge države. Koncem meseca decembra 1912 je iznašal izvoz okrog 250.000 stotov. Ker se je v naši državi pridelalo leta 1912 okrog 400.000 stotov hmelja, so ga pokupile avstrijske pivovarne približno 150 tisoč za lastno uporabo. Avstrijskega hmelja se torej več izvažajo čez mejo kot se ga porabi doma.

* **Tržno poročilo.** Cena jabolkom se je zopet dvignila za 2—4 vin. pri kilogramu. Izvenavstrijski trgovci posebno povprašujejo po štajerskih mošančkah. — Cene na dunajskem žitnem tržišču so večinoma neizpremenjene. Edino rž je pridobila 5 vin. pri 100 kg, za koruzo pa se je plačevalo celo 5—10 vin. manj kot prejšnji teden. — Za seno in slamo veljajo sedaj na graškem tržišču sledeče cene: Sladko seno 100 kg 7 K 40 vin., do 9 K, kisló 7 K do 8 K 80 vin., slama 6—6 K 60 vin. Cene za seno in slamo se polagoma dvigujejo; pretečni teden se je cena zvišala pri senu za 10—30 vin. in pri slami za 10—20 vin. pri 100 kg. — Cene pitani goveji živini so na dunajskem osrednjem tržišču padle. Padec znaša 3—6 K pri 100 kg žive teže. V isti meri je, kakor se poroča z Dunaja, padla tudi cena prašičem in teletom. Naše živinorejce naj padec cen ne razburi, ker se ta pojav skoro vsako leto ob tem času ponavlja in sedaj spravijo ogrski in gališki židje tudi največ pitane živine na trg.

* **Goveja kuga** divja med živino v Turčiji v vilajetu Carigrađ. Poginilo je že eno četrtno govedo. Čudno je, da pogine največ krav. Bolgarsko armadno poveljstvo pri Cataldži je izdalo strogo odredbo, da se kuga ne razširi tudi v bolgarske kraje.

* **Vojska na Balkanu 1. 1912.** Peti in šesti sešitek tega prezanimivega dela, za katero se najširša javnost na vse znanja, sta ob enem izšla v zalogi Katoliški bukvarni v Ljubljani. Ta dva, posebno pa prihodnji sešitek, se bodo odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Temeljito znanje pisateljev-strokovnjakov jamči za trajno vrednost tega dela. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, na kar se jim odpošljejo že izišli sešitki.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** V noči od torčka na sredo po polnoči so začeli greti hlevi stolnega župnišča. Požarna bramba je bila takoj na licu mesta. Zgorelo je seno in ostrešje, živino so rešili. Kako je nastal ogenj, ni znano.

m **Maribor.** Po mariborski okolici, pa tudi po hišah, naših delavcev v mestu se klata nek človek, kateri ponuja in vsiljuje razno slabo berilo. Seboj nosi cele zavojke židovskih izdelkov: Beračeve skrivnosti, Svobodna ljubezen, Ciganska sirota itd. Mnogo ljudi mu je nasedlo, posebno delavci, viničarji, posli in mladina. To berilo skrajno slabo vpliva na naše ljudstvo, v navedenem ozirju je berilo najgršče vrste. Vzrite to židovsko, umazano robo v peč, dotičnemu vsiljivcu pa pokažite vrata!

m **Sv. Magdalena** v Mariboru. Leta 1912 je bilo oklicanih 150 parov, poročenih 107, rojenih je bilo 441, mrličev 497; v katoliško cerkev jih je pristopilo 31; zaklad za novo cerkev znaša 80.550 K 27 vin.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Ker je tukajšnji slovenski zdravnik pri katoliško-narodni stranki, so ga sklenili bojkotirati, a ne naši narodni nasprotniki, temveč naši liberalci. Ne, slovenski zdravnik ne sme potipati liberalnih žilic, to sme storiti samo nemškonalionalni zdravnik. Ne vemo, ali se bojijo ti liberalni gospodje, da bi slovenski „klerikalni“ zdravnik pri tipanju njihovih žilic spoznal bolezen na njihovi „patientirani“ narodnosti ali pa na njih možganih!

m **Sv. Anton** v Slov. gor. Veličasten pogreb smo imeli na veliki praznik sv. Treh Kraljev. Črna ovita zastava Dekliške Marijine družbe in velika vrsta bele oblečenih deklet s svetinjami na prsni in z venci iz deviškega rožmarina je naznanjala, da nesemo k večnemu pokoju družbenico Marijino. 84 let stara Erman Treza, jubilančka III. reda pri Sv. Trojici in že več let zvesta hčerka Marijina je zapustila svet, kateremu je ves čas svojega življenja dajala najlepši vzgled čednostnega življenja slovenske deklice. Prav prisrčna zahvala vsem udeležencem pri pogrebu, posebno pa Marijini družbi in številnim sorodnikom, kateri se niso ustrašili truda in pohiteli od blizu in daleč spremiti na zadnjo pot priljubljeno teticco.

m **Ruše.** Dne 6. prosinca je imelo ruško veteransko društvo v prostorih g. Repoluska redni občni zbor. Zborovanje je otvoril načelnik Franc Toplak. Tajnik g. Stane je prečital poročilo o delovanju društva. Po poročilu tajnika na kratko poroča g. načelnik Toplak o društvenem premoženju in blagajni. V letu 1912 je imelo društvo 150 kron dohodkov, tako, da je sedaj v blagajni 1044 K 20 vin. Društvo ima tudi svojo godbo in društveno zastavo, ki stane več sto kron.

m **St. Lovrene** nad Mariborom. Tudi semkaj smo dobili tiskano „Poročilo“ o delovanju dijaške kuhinje v Mariboru za leto 1911-12. V izkazu beremo,

da je znesel čisti dobiček lanske šentlovenske veselice v prid ubogim dijakom 445 K 22 vin. Hvala vsem dobrotnikom! Šentlovenski želijo, da bi slovenski dijak pod vodstvom profesorjev vsako leto priredili zabavno in poučno veselico v prid dijaški kuhinji v Mariboru.

m **Pohorje** pri Hočah. V 3. številki „Štajerca“ sta dva lažnjiva in silno neumna dopisa iz našega kraja. Dopisnikov klobasarjenje je pa prebedasto, da bi nanj odgovorili. Sicer pa je iz obeh dopisov jasno razvidno, da oni mazač, ki je sklanfal omenjene laži in neumnosti, ni v naši občini doma, ampak prebiva v Hočah, kjer širi svojo šnopsarsko in štajercijansko omiko. V slavo par naših domačih pohorskih nemškutarjev pa povemo, da nimajo toliko soli v glavi, da bi zmogli svoje šnopsarske misli izliti na papir in poslati „Štajercu“.

m **Fram.** Dvojčke je povila viničarka Antonija Vranjek. Otroka sta zdrava, mati pa je umrla, vrhu tega je še 5 nedoraslih otrok.

m **Slov. Bistrica.** Dne 27. t. m. je bila poročena Amalija Kostej z Mihaelom Pristovnikom. Nvesta je bila vrla članica tukajšnjega Izobraževalnega društva, in izvežbana igralka na domačem odru. Društvo jo bo težko pogrešalo. Hvala ji za ves trud in obilo srečo v novem stanu.

m **Slovenska Bistrica.** Pri volitvi v okrajni zastop iz skupine kmečke občine dne 24. januarja je lista Kmečke zveze sijajno prodrla. Od 70 oddanih glasovnic so dobili kandidati Kmečke zveze 60—66 glasov, štajercijanci pa 8—10 glasov. Kako sta se dr. Wistaler in Štieger spogledovala, ko sta videla, da se kmetije kljub sladkim obljubam, da se jim bodo ceste zgradile, če se z njimi voli, si lahko mislite, draži bralci „Slovenskega Gospodarja“. Slava zavežnosti naših kmečkih mož!

m **Poljčane.** Naše Izobraževalno društvo je imelo občni zbor dne 19. t. m., na katerem se je izvolil ta-le odbor: predsednik Fr. Polanec, podpredsednik J. Senegačnik, tajnik Ant. Detiček, tajnikov namestnik Jož. Lavrenčič, blagajnik Fr. Ambrož, blagajnikov namestnik Jož. Španring, knjižničar Fr. Osterc, knj. nam. Mat. Lavrenčič. Dne 26. t. m. je priredilo društvo veselico, na kateri so predstavljali fantje igro: „Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta“. Igralci so svoje vloge izvrstno rešili.

m **Velka** pri Cmureku. Naša občina je, če ne največja, pa vsaj ena največjih, v rađgonskem okrajnem glavarstvu, vsekakor pa je največja v cmureškem okraju. Že ime „Cmurek“ pove, da se nahajamo na slovensko-nemški meji. Pred kratkim smo imeli občinske volitve, oziroma volitev župana in občinskih svetovalcev. Županska čast je zopet padla na že dolgoletnega župana g. Karola Pivec, kmeta v Gornji Velki. Spremenilo se je pa občinsko svetovalstvo. Imena svetovalcev: gg. Hanžič, Šnajder in Tomažič nas navdajajo s trdnim upanjem, da se bo posihmal še bolj skrbelo za blagor občanov. Novo starešinstvo se bo gotovo zavzelo za popravo občinskih voznih potov, ki na ves glas kričijo po popravu. Sedaj se bo menda že vendar enkrat izpeljala okrajna cesta do župnijske cerkve Marija Snežna in dalje na Spodnjo Velko. Okrajni zastop cmureški nima samo pravice, pobirati masne doklade, temveč tudi dolžnost, občini pomagati, da si bo mogla že vendar enkrat oskrbeti vsaj to, kar bi se bilo moralo že davno zgoditi. Občinsko starešinstvo čaka veliko dela. Naj pa imajo njegovi člani zavest, da jim bomo iz srca hvaležni vsi davkoplačevalci zelo obširne občine.

m **Poljčane.** Pod vodstvom učiteljstva priredijo naši š. l. rji v tukajšnji šoli prihodnjo nedeljo, 2. svečana ob 8. uri popoldne šolsko predstavo. Prihiti in prijatelji pridite!

m **Sv. Ilj** v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo priredi na Svednico 2. februarja po večernicah v „Slovenskem Domu“ pustno veselico s petjem in gledališko predstavo igre „Naša kri“. Sodelujejo tamburaši iz Studencev pri Mariboru. Po predstavi prosta zabava v gostilni g. Celcerja in Baumana.

m **Sv. Rupert** v Slov. gor. Leposlovno bralno društvo ima v nedeljo, 2. svečana redni občni zbor z navadnim vsporedom po večernicah. m **Slovensko gledališče** v Mariboru. V nedeljo, dne 9. svečana 1913 ob pol 8. uri zvečer se igra „Carovnica pri Jezeru“.

m **Studenec** pri Mariboru. Naše izobraževalno društvo ima v soboto 1. februarja zvečer v gostilni g. Šauperla na Lemaški cesti družinski večer. Svirajo domači tamburaši. Vstopnina 30 vin. — Na Svednico 2. februarja popoldne pa bodo naši tamburaši sodelovali pri narodni veselici v Št. Ilji v Slov. gor.

m **Črešnovec** pri Slov. Bistrici. V veseli družbi gostilničarja g. Matevža Kapun je za „Slov. Stražo“ nabral mladenič Ivan Stefančič, 11 kron.

m **Kamnica.** Prijatelji poštene zabave, pridite v nedeljo, dne 2. svečana ob 8. uri popoldne k g. Marinskemu, kjer priredi „Mladeniška zveza“ prijetno pustno veselico. Na vspredu je igra „Krmelj pri zvitem rogu“, govor ter petje domačega mešanega zbora. Pridite. m **Sv. Jurij** v Slov. gor. Za „Slov. Stražo“ so po šentlenartski podružnici darovali: občinski odborniki „Jurjevski dol“ 7 K. C. f. M. nabral ženitovanjski dar na gostiji Senekovič—Jančič, Spodnji Gasteraj 10 K. Zenitovanjski gostje, spominjajte se tudi letos „Slov. Stražo“.

m **Slivnica** pri Mariboru. Bralno in izobraževalno društvo v Slivnici ponovi v nedeljo, 2. svečana krasno igro „Naša kri“. Prijatelji in sosedje iz Hoč in Frama ste povabljeni!

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** Govori se, da namerava dežela svojo irtnico premestiti v drug, bolj ugoden kraj. — Zajci so napravili letos na sadnem drevju mnogo škode.

p **Cirkovce.** Enoglasno smo izvolili častnim občanom č. g. Melhijorja Zorko. Mi dobro vemo, kako smo napredovali z njegovo pomočjo, ko smo vozili kaplanov les za društveno hišo in organistovo stanovanje. Se strojne zadržuje bi ne bili imeli, če ne bi bila posojilnica tako napredovala, ki ima že poldrug milijon prometa. Za novo župnišče bi se bili tudi še danes prepirali, ako ne bi bil g. Kaplan agitiral, naj vendar privolimo. Gospod kaplan je nabral samo po vaseh in hišah 8700 K za postajo, ki ima v začudenje

železniških uradnikov vedno več prometa. Vsi govorimo s ponosom o postaji, ki je plačana brez občinske blagajne. Postaja nam je že in bo še prinesla veliko tisočakov samo pri mleku. Po pravici smo torej slavili častno občanstvo č. g. kaplana s petjem, streljanjem in godbo. Pozabili tudi nismo na Antonovo gosp. Dolenca in g. Goljata.

p **Vurberg.** Naši štajercijanski dopisniki so dobili v novem letu neko posebno korajžo ter so že v 1. številki začeli napadati našo stranko. Čudno pa je, da se naš Polde pride še-le čez ½ leta zagovarjati in trditi, da vse to, kar je pisal „Slovenski Gospodar“ v lanski 44. številki, ni res. Ako se res ne pehate za občinski stolček, zakaj pa potem tolika agitacija nasproti naši stranki, in čemu so tisti ponočni shodi. Da pa Vam ni za to veliko čast, Vam že verjamemo, ker veste, da jo boste itak težko keđaj dosegli. Eno prav debelo laž pa ste napisali, da se namreč v naši župniji čita na stotine „Štajerca“. Sedaj pa nam kar naznanite dotične hiše, bržčas ste kaj takega videli skozi povečevalno steklo. Prav posebno nas si je pa neki „popotnik“ (že poznamo te popotnike) privoščil v 2. številki „Štajerca“, kjer seveda bruhla svojo jezo na župana, župnika in več drugih oseb. Posebno pa se je vrgel še na naše fante ter piše, da si na Vurbergu pošten človek pri belem dnevu ni varen svoje-ga življenja. Čujte, kaj pa se je vendar zgodilo: En fant od neke hiše, ki je naših našel, je baje vrgel drugemu fantu klobuk z glave, in zaradi tega je po mnenju štajercijancev sedaj v nevarnosti vsak pošten človek. Seveda vsega tega je nazađnje kriv g. župnik. Kaj pa takrat niste pisali v „Štajerca“, ko so se na Velikonočni ponedeljek pri Golobovi gostilni s poleni topli? Seveda, tisti pretepači pa niso bili naše stranke. Zakaj ne pišete, da je pred kratkim nekdo od vaše stranke tujega župljana napadel pred cerkvijo, za kar se bo moral sodnijsko zagovarjati. Zatorej pa vzemite metlo in pomežite najprej pred svojim pragom, ker smeti imate dovolj nakupičenih. Kar se pa tiče vzgoje mladine, pa lahko mirno rečemo, da je dobra, kakor povsod drugod, in da so naši fantje izobraženi in so zavoljo tega lahko čisto varni tujci kakor tudi domači štajercijanci. Toliko v odgovor, pa da ne boste zopet pisali, da vas napadamo. Sedaj pa le tožite naprej, enkrat se boste že naveličali.

p **Vurberg.** Naša prireditev v nedeljo, dne 19. januarja se je prav dobro obnesla. Veliko smeja je vzbujal hudi šnopsar Frakeljnov Boštjan, katerega je prav dobro predstavljala Jak. Felicjan. Nazađnje se je, kar se pri šnopsarjih redko zgodi, popolnoma izpreobrnil ter se je dal na veliko veselje žene zvezne zapisati v „Sveto vojsko“. Tudi „Mojštra Križnika bo-žični večer“ so vsi fantje prav dobro pogodili. Smeja ni bilo ne konca ne kraja, zlasti, ko so brezsrčnega juda Levija vrgli skozi vrata. Naš pridni pevski zbor nas je pa razveselil s tremi ljubkimi pesmicami. Soba je bila celo polna; prišlo je tudi precej gostov iz sosednjih župnij: od Sv. Martina, od Sv. Barbare, iz ptujske župnije itd. Vsem bođi lepa hvala za toliko udeležbo!

p **Leskovec** pri Ptuj. V ponedeljek, dne 27. januarja so bili poročeni: Frančišek Medved, član Izobraževalnega društva, ki je sodeloval pri državnih predstavah, s Terezijo Zavec, in Jurij Bedrač, z Nežo Forštarič, večletno cerkveno pevko. Novoporočnim iskrene čestitke! — V pretečenem tednu je zopet umrlo na škrlatici četvero otrok, med njimi pridna učenka III. razreda, Lizika Šmigoc iz Berinjaka. Po novem letu imamo že 14 mrličev;

p **Svetinje.** Pri nas kroži vest glede razpustitve deželne zbornice, česar pričakujejo naši liberalci z vso gotovostjo, pa nihče ne ve, zakaj. Morda radi tega, ker njihovih vrhovni poveljnik dr. Kukovec govori na vseh shodih proti nepotrebnim obstrukcijam naših deželnih poslancev? Voditelj tukajšnjih liberalcev, dr. Kukovec najmlajši adjutant naš „vrli Lovro“, pa že sanja o novem deželnem zboru, v katerem bo on kot „poslanec“ nastopil in baje vse zahteve svojega generala izpolnil! Naš „Lovro“ bo torej pri prihodnjih morebitnih deželnozborskih volitvah kandidiral v deželni zbor na programu „Narodne (??) hinavske (!!) stranke“! Lovro, Lovro, pazi, da se tvoje pobožne želje ne izpremenijo v praš. Sicer pa, če je tvoja resna volja za kak deželnozborski mandat, potem pa le na delo, mogoče se ti bo posrečilo, v vsaki občini po 3—4 glavo-ve pridobiti za-se, to bi namreč povprečno zadostovalo za tvoj popoln propad. V naši občini že dobiš nekaj več glasov, to je res, ker bo tvoj adjunkt študent Polak gotovo nekaj za tebe storil. Ampak to še ni vse, kje so potem vse druge občine, dragi Lovro, kjer te sicer vsi radi imajo, ker si „jest gospod“, a v politiki te ne marajo, ker si liberalci in naša sveta dolžnost je, da mi na naših krščansko-slovenskih tleh vsak liberalen duh enkrat za vselej ugonobimo, zapomni si to, Lovro! Pika. — Iz celega ormoškega okraja se nam poroča, da se je pretečni teden kar na stotine vsipavala hinavska „Sloga“ in celjski „gnjus“ „Narodni List“ v vsako hišo brezplačno, a naši kmetje te hrdob niso hoteli sprejeti. Tako je prav! Ni je skoraj nobene slovenske hiše, ki bi ne imela „Slov. Gospodarja“ naročenega.

p **Svetinje.** Naš liberalen „večni študent“ Polak se baje pripravlja na izpit v praškem konzervatoriju. Nastopil bo baje v igri „Kovačev študent“ kot operni pevec. „Študent si bil, kovač pa boš.“

p **Zetale.** Poročena sta bila v ponedeljek, dne 28. januarja v romarski cerkvi pri Mariji Tolažnici Marija Železnik, pridna družbenica Marijine družbe in članica Katoliškega bralnega in izobraževalnega društva ter ugleđen mladenič Simon Hohnjec. Poro-

čal je nevestin sorodnik č. g. Potočnik, kaplan iz Staroga trga. Bilo srečno!

p Cirkevce. Na Svecnico dne 2. februarja ima po večernicah bralno društvo v društveni dvorani gledališko predstavo „Marijin otrok sem“ in petje.

p Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Mlad. zveza priredi prihodnjo nedeljo, t. j. 2. februarja popoldne po večernicah ob 3. uri v stari šoli tri zanimive gledališke igre in sicer: „Prepirljiva soseda“, „Čudna kupčija“ in „Zenin Miha“. Med odmorom nas bo zabavala godba domačih tamburašev. Čisti dobiček je namenjen za društvene potrebe.

p Sv. Urban nad Ptujem. Gospodarsko bralno društvo priredi v nedeljo dne 2. februarja v gostilni g. Klemenčiča predpustno veselico. Dnevni red: Petje, godba, šaljiva pošta in tombola z raznovrstnimi dobrotami. Nato veselico vabimo vse znance in prijatelje od blizu in daleč.

p Sred šče. Našem „Orlu“ je daroval č. g. Anton Kuhar, kaplan v Sultavi 50 K za velikušni dar se tem potom prav iskreno zahvaljujemo.

p Leskovec pri Ptuju. Na Svecnico, takoj po ranem sv. opravilu, se vrši v kaplaniji političen shod. Leskovčani, pridite v obilnem številu! Po shodu bo imelo izobraževalno društvo svoj redni letni občni zbor.

p St. Janž na Drev. polju. Izobraževalno društvo ima 2. februarja t. l. popoldne svoj občni zbor.

p Zeta e Katol. bralno in izobraževalno društvo v Zetalah priredi na Svecnico dne 2. februarja po večernem času v stari šoli dve šaljivi predstavi in sicer igr. „Čašica kave“ igrajo dekleta in „Pravica se je izkazala“ predstavljajo fantje. Vse Zetalance in prijatelje sosednih župnij vabimo k obilni udeležbi.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Poročila se je v Pristavi Nežika Frasova z Al. Košarom, posestnikom v Stročji vasi. Novoporočencema naše častitke! Zavedni gostje so darovali nekaj drobtinice — 400 vin. od bogato obložene mize Dijaški kuhinji v Mariboru. Bog plati!

I Ljutomer. V Noršineh je umrl ugledni kmet Marko Štih. Pokojnik je bil vedno naš volilec. N. v m. p.!

I Ljutomer. Ljutomerški liberalizem že boleha precej dolgo, sedaj pa stoji že na robu propada. Končno se ga je še lotil celo takozvani „oslovski kašelj“. Seveda je treba hiteti temu bolniku z zdravilom na pomoč. In res se je obrnil bolnik k dobro znanemu ljutomerškemu „ranocelniku“, da mu napiše par „receptov“, pa ti niso nič pomagali. Vsled naročila tukajšnje c. kr. okrajne sodnje si je moral liberalni bolnik nabaviti še en „recept“ — pa žalibog, ta je bil zelo star in razcapan ter se ni moglo brati, kakega zdravila bi mu trebalo dati. In tako umira bolnik brez zdravila. Nad zvezdami!

I Ljutomer. Na Stari cesti je umrl dne 18. januarja Janez Sonnenwald, star 85 let. Pogreb se je vršil dne 21. t. m. k podružnici v Cezanjevcih. Pokojnik je bil rojen leta 1828 na Stari cesti in je bil tudi eden izmed vojakov generala Radeckija. Bil je v dveh bitkah na Laškem. Kakor je večkrat sam pripovedoval, enkrat v vojski 3 dni ni nič jedel. Pokojnik je bil vrl Slovenec. N. v m. p.!

I Križevci. Minulo sredo je bil tukaj izvoljen za župana vrli mož Jakob Jurkovič, priznani kolarski mojster in stričnik g. Šolskega ravnatelja Jurkoviča v Smarju pri Jelšah. Upamo, da bo vodil mladi župan občinsko gospodarstvo v zadovoljstvo vseh občanov.

I Stara nova vas. Novoizvoljeni občinski odbor občine Stara nova vas, je dal v nedeljo, dne 19. prosinca t. l. na javnem prostoru pred cerkvijo oznaniti sledeče oznanilo: „Popolnoma novoizvoljeni občinski odbor je prevzel nič več kakor samo 1400 K občinskega dolga itd.“ Ker je to oznanilo pred vsem veljalo meni (ljudje so me namreč obstopili in rekli: „Za božjo voljo, kaj si dela, da si tak zagazja“), zato si štejem v dolžnost, da to reč javnosti pojasnim, sicer bi trpel moj ugled, izgubil pa bi tudi svoje dobro ime. Slovesno torej izjavim sledeče: Pravega dolga v občini pravzaprav ni, k večjemu bi se smel šteti k dolgu le primanjkljaj lanskega leta, ki pa znaša le znesek kakih 120 K. Ta primanjkljaj pa je nastal, ker je za leto 1912. bilo občinskih dokladov samo 8%. Nadalje je tudi še za leto 1911. bilo vsled suše odpisane zemljiškega davka okoli 700 K, in to se je pri občinskih dokladah tudi precej poznalo. To je tudi edini vzrok, da je nastal zgoraj navedeni primanjkljaj. Drugi navadni občinski stroški se nikakor ne morejo imenovati pravi dolg, ker se za vsako leto isti natančno proračunijo in v pokritje njih se potem naložijo občinske doklade s primernim odstotkom in tako je tu di tukaj. Da moje gospodarstvo v občinskem imetjem ni bilo ravno napačno, prepričajo se lahko vsi davkoplačevalci z dejstvom, da se občinske doklade niso nikbli zvišale, ampak so znatno padle, in sicer od 20% na 8%. Da pa so za tekoče leto občinski stroški znatno večji, je povzročila prenapredba in razširjatev šole, katera je stala v primeri z delom ogromno svoto. Moje delovanje je bilo vestno in nesebično. Nikoli se nisem oziral na koristi posameznikov, ampak pred očmi sem imel zmiraj le korist in blagor občine. Ako pa mi kdo dokáže kako goljufijo in nepoštenost, pripravljen sem, ne samo isto takoj poravnati, ampak še tudi zraven pridejati 100 K v občinsko blagajno, oziroma v ubožni sklad. Toliko v obrambo svojega dobrega imena, saj se še tudi mala mravlja brani.

Fr. Bohanec.

I Branoslavci. Pri nas so se pred kratkim vršile občinske volitve. 28 let je bil predstojnik veleza-sluzni mož Ivan Novak. S svojimi značajnimi in vrlimi svetovalci ter odborniki smo vsikdar in povsod, posebno pa pri deželno- in državnozbornskih volitvah pokazali, da je občina v taboru katoliško-narodne stranke. Vzadnjem času pa se je tukaj zvalilo nekaj škodljivih mrčesov, namreč mladih liberalčkov. Ti so veliko preštudirali, več noči presedeli v neki gostilni, kjer so kovali skriven naklep, kako dobiti občinski odbor v liberalne roke. Najbolj vnet agitator je bil

neki agent. Njegovi pomočniki in privrženci so klicali po občini, ne samo po domači, ampak tudi po sosednjih občinah: „Zdaj se gre za občino.“ Ti agitatorji so se zelo trudili s popisovanjem glasovnic. Lepo ni za vas, liberalčki, ki oznanjete svojo ošabnost, ko kličete: Zdaj smo pa mi nekaj! Kaj pa ste? Čez 3 leta se vidimo.

I Gor. Radgona. Tukajšnje Kmetijska bralno društvo je izvolilo na to leto ta-le odbor: Janko Pelcl, predsednik; Janez Lančič, podpredsednik; Anton Veranič, tajnik; Franc Santl, blagajnik; Alojz Zemljih, blag. namestnik; Peter Potočnik, knjižničar; Franc Mulec, namestnik; Matija Kavčič in Anton Jaušovec, odbornika.

I Gor. Radgona. Dne 12. t. m. je umrl po kratki, mučni bolezni v tukajšnji bolnišnici prvi član benediškega Veteranskega društva, Anton Šipek iz Loškega vrha, občina Trotkova. Društveniki so prišli od Sv. Benedikta, ter mu priredili lep pogreb. Bodi mu zemljica lahka!

I Gor. Radgona. Nekateri vojaki pišejo domov, da se jim tam hujše godi kot doma. Štajerčijanci so to čuli in začeli hitro ljudstvo begati, da je vsega tega zla kriva slovenščina in da ne bo dobro, dokler ne bomo vsi nemški znali in nemški volili. Kadar bodo pa naši nemški znali, takrat jih bo seveda mraz grel, žeja napajala, glad našel in drugi bodo za-nje korakali in puške nosili. Bog daj norcem pamet!

I Negova. Dne 21. t. m. se je vršila pri nas občinska volitev, pri kateri je katoliško-narodna stranka v I. in III. razredu popolnoma zmagala. V II. razredu je imel po žrebu srečo eden braččijanec zlezti v občinski odbor. Kandidat za županski stolec, J. Žizek, katerega bi oče Bračko tako radi videli na njem se gugati, je celo iz občinskega odbora v katerem je dosedaj sedel, strčal tako daleč, da menda nikoli ne bo več vanj prišel. Volitev bila pa je povsem zanimiva in so se iste večinoma vsi volilci udeležili. Kandidat Žizek že zadnji čas niti spati ni mogel vsled velikih agitacijskih skrbi, ker po njegovem mnenju mora vse na volišče. V sanjah pa je videl že pred seboj blesteti županski stolec, kar mu je dajalo pogum. Dva dni pred volitvijo je junaško nagovarjal nekoga volilca: Ti pridi volit z našo papredno stranko, zdaj bomo šli enkrat čez župnika, iz komisije smo jih že ven vrgli, iz občinskega odbora jih pa še bomo. Dotični volilec pa si je mislil nasprotno. Ko se je v III. razredu končala volitev ter so šteli glasove in se je prvokrat bralo za namestnika Janeza Žizek, je rekel: „Tisti, kateri je to zapisal, dobi eno cigaro“. Ko se je večkrat bralo za namestnika Janeza Žizek, je začel postajati rudeč, potem zelenkaste barve in nazadnje je obledel ter začel nemo gledati v mizo. Nazadnje je rekel: „Jaz bi najrajši domo ša“. Pa volilni komisar mu je rekel, da kot ud volilne komisije mora do konca ostati, Ti spak ti, ko bi ne bil v volilni komisiji, kako bi odbežal! Žizka je še lastna stranka deloma volila za namestnika, pa vkljub temu je dobil za to mesto premalo glasov. Nesreča! Žizek, doigral si svojo žalostno vlogo in s tem je Bračkov vpliv v naši občini za vselej pokopan. Zavedni volilci, ki ste tako junaško za dobro stvar nastopili in pokazali svetu, da nismo zadnji, hvala vam!

I Ljutomer. Knjigovodska tečaja in sicer: enega od dne 10. do 12. februarja v Križevcih in drugega od 13. do 15. feb. v Ljutomeru, priredi ljutomerska kmet. podružnica.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Čebelarska podružnica ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 9. februarja v gostilni Lasbaher ob treh popoldne.

I Sv. Križ na Murskem polju. Dekliška zveza ponavlja v nedeljo dne 2. svečana popoldan ob 4. uri igr. „Lurška pastirica“ na splošno željo.

Slovenjgraški okraj.

s Razbor pri Slóvenjem Gradcu. Sramota je za izobraženega Slovenca, da popolnoma zlagane reči o uglednem narodnjaku daje v nemške liste, kakor se je to zgodilo v naši župniji. Tudi nemškutarsko glasilo, „Štajerec“ iz Ptuja, se je oprijel te kosti in zmerja dotičnega moža z garjevo ovco. Taki nesmiselni napadi so obsojanja vredni.

s St. Andraž nad Polzelo. Umrl je starosta v župniji, Jakob Vasle, p. š. Stari Jelovšek, v 86. letu. Pred sedmimi leti je obhajal biserno poroko s svojo ženo, katera še živi in je čvrsta in zdrava.

s Ribnica na Pohorju. Z veseljem vam naznanjamo, da že tudi k nam prihaja precejšnje število iztisov „Slov. Gospodarja“. Pa tudi tistih „luštnih“ „Štajercev“ priroma precejšnja armada, med naše ljudstvo, in mnogo jih je, ki temu nemškutarskemu glasilu vse verjamejo. No, mi bi tem siromakom že odprli oči, ako bi nam bili res nevarni. Toda, če zagleda kdo takega človeka, kako išče po občestnih jarkih z nosom lastnega ravnotežja, se mu mora, če že ne cel človek, vsaj ubogi, pobiti nos, zasmiliti. In takim ljudem kuka navadno iz žepa prijatelj „Štajerec“. Lepa tovarišija! Kajne? No, gospod urednik, radi tega vendar še ne smete preveč slabo o nas misliti. Nismo še popolnoma zapuščeni. Saj so nas zadnji čas prišli celo nek liberalni gospod iz Celja obiskat in so tukaj razkldali svoje „napredne“ nauke.

s Kapla pri Arvežu. Komaj 3 tedne gre Germutova žaga in že je zahtevala svojo žrtev. Dne 24. januarja se je ponesrečil neki delavec, kateremu je levo roko v dlani odrezalo.

s Stari trg. Za zidanje nove bolnišnice usmiljenih bratov pri Zalcu v Sav. dolini so obljubili veleč. duhovniki starožrčke dekanije pri Slov. Gradcu 1600 K.

s Podgorje. Bralno društvo priredi v nedeljo, 2. februarja t. l. ob 8. uri popoldne v stari šoli igr. „Čašica kave“.

s Soštanj. Jugoslovanska strokovna zveza priredi na Svecnico, 2. februarja zborovaoja na teh le krajih: Zjutraj ob pol 9. uri v Soštanju v cerkveni hiši; po drugem sv. opravilu ob pol 12. uri popoldne v Škalah v društveni sobi in popoldne ob 3. uri pa v St. Pavlu pri

Preboldu. Na vseh teh shodih bo govoril g. dr. posl. J. Gostinčar iz Ljubljane. Kmetje, delavci in sploh vsak, komur je mogoče, naj pride!

Celjski okraj.

c Celje. Čudimo se, zakaj se je „Narodni List“ preselil od nas v daljno Ljubljano. Saj mu ni bilo treba, zateči se tako daleč. Ko ga je bila Zvezna tiskarna vrgla čez prag, bi naj bila Narodna stranka kakor mačka svoje mlade, pograbila svoje glasilo ter ga preko ulice prenesla v nemško tiskarno „Celeia“. Poučeni krogi ne dvomijo, da bi bila nemška tiskarna račevalje sprejela list tiste „slovenske“ Narodne stranke, ki dela nemško deželno politiko ter brani Nemce proti Slovencem.

c Celje. V ponedeljek, dne 27. januarja, je umrla gospa Marija Kauduschier, rojena Zigan. Pogreb je bil v sredo popoldne ob obilni udeležbi. Blaga pokojnica naj počiva v miru!

c Celje. Dne 26. januarja je v tukajšnjem Izobraževalnem društvu predaval g. Miha Praprotnik, naučitelj iz Mozirja, o sadjarstvu. Zanimivo predavanje je bilo dobro obiskano. Stvarno in zelo zanimivo nam je g. predavatelj opisal pomen sadjereje za naše ljudstvo. Koliko so v tem oziru storili že drugi narodi: Nemci, Svicarji, zlasti pa Francozi! In kako zanemarjena je še ta gospodarska panoga pri nas Slovenceh. Slovenci, gojite in pospešujte sadjerejo! To je najuspešnejše sredstvo v boju proti alkoholizmu. Namesto žganja, vina in piva, dajmo ljudem, osobito mladini, sadni mošt, ki se v drugih državah toči v najboljših hotelih. V celjski okolici imamo lepo drevesnico, poslušajmo se je! — G. Praprotnik, ki si je pridobil velike zasluge za povzdigo sadjereje v mozirski okolici, je izboren predavatelj. Škoda, da nimamo v vsakem okraju kakega Praprotnika.

c Celje. V tukajšnjih krogih se širi vest, da se je ustanovilo v Celju Društvo za narodno spravo, žigar načelnik bo baje dr. Jabornegg, podnačelnik dr. Vekoslav Kukovec, tajnik dr. Negri, blagajnik Ivan Lesničar; v odboru so baje še Vekoslav Špindler, dr. Fritz Zangger in dr. Božič. Glasilo novega društva bo najbrž: „Deutsche Wacht“ in „Narodni List“.

c Store pri Celju. Ko so se v nedeljo zvečer vračali trije rudarji iz Štor proti domu, pride za nami nek liberalček, ki nas je zmerjal za „klerikalce“, da beremo „Slovenskega Gospodarja“ in Bog ve kaj še vse. Ti trije pa niso bili nemarni in liberalčka tako postrašili, da jim je pokazal podplate. Tako naj bi napravil vsak „klerikalček“ z liberalcem, če ne more jezika pri miru držati.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Za dve blamaži so naši liberalci že pred volitvami bogatejši. Hoteli so, da se naj na dan volitve v Katoliškem domu ne toči, ker je v tisti hiši obenem volilni lokal; pa je glavarstvo tozadevno prepovedi preklicalo. Ko so se naši sklicevali na to, da se je tudi drugod točilo, kjer so bile dosedaj volitve v gostilni (seveda v volilnem lokalu samem ne) je rekel modri Bl. Urleb: Tam pa ni bilo tožnika. — Vemo tako, da je on slavni tožnik, če bi tudi ne povedal, saj so ga kancelije v Celju polne. Hoteli so tudi prepričati, da bi se računni ne potrdili pred volitvami, zato so svoje moze pregovorili, naj ne gredo k seji, ki je bila res nesklepčna; a ko je g. župan v drugič sklical sejo in predpisal kazen, so možje prišli in tako so računni pod streho. Želja bi bila, da bi prišel komisar na občinske stroške skleniti račune, se torej ne bo uresničila. — Kmetu in našemu pristašu, Zabukošku v Trnovcu, so na neznan način izginile iz omare 2 izkaznici in glasovnici; stvar se bo preiskala. Tista vas ima liberalno večino, ker so si, kakor pravijo, z Bl. Urlebom v zlahti (njemu dolžni).

c Sv. Jurij ob juž. žel. Občni zbor in 10letnica Katoliškega bralnega društva se je dobro obnesla in se pridobilo društvu novih prijateljev. Pristopilo je namreč tisti dan 60 udov. Kristina Regoršek je navedla pomembne osebe in dogodke iz 1. stoletja. M. Šoler je opisal časovne razmere pred 10. leti. Dr. Korosec je imel slavnostni govor. Govoril je še g. Fr. Žličar, častni predsednik društva; omenil je žalostno dejstvo, da si je društvo izredilo tudi mnogo ljudi, ki so društvo zapustili ter postali uskoki v liberalni tabor. Društvo je imelo v 10 letih predavanj in poučnih govorov 57, sej 44, prebranih knjig 14.312, časnikov 10.331, gledaliških predstav 32.

c Dobrna. Kmetijska podružnica na Dobrni ima dne 16. svečana popoldne svoj občni zbor. Isti se vrši popoldne ob 3/3. uri v šoli, in sicer v sledečem redu: 1. Osvoritev občnega zbora po predsedniku; 2. poročilo o podružničnem delovanju lanskega leta; 3. poročilo o gmetnem stanju l. 1912; 4. volitev odposlanca za letošnje glavno skupino c. kr. kmetijske družbe v Gradcu; 5. predavanje o živinoreji; 6. koncem zborovanja se bo žrebalo različno kmetijsko orodje. — Kmetijska družba je dovolila za nakup Kmetijskega orodja 25 K in podružnica sama bo nekaj prispevala, da bodo zborovalci imeli tudi korist od občnega zbora, ko se jim nudi priložnost priti za malo denarja do dobrega orodja. Vsi udje, pa tudi prijatelji podružnice, so s tem povabljeni, da se udeležijo v prav obilnem številu. — Podružnica opozarja člane, da poravnajo prej ko mogoče svojo letnino. Odbor naše kmetijske podružnice je v svoji seji dne 19. januarja enoglasno sklenil, prositi c. kr. kmetijsko družbo, da priredi v teku spomladni na Dobrni 3dnevni tečaj za vrtnarstvo in umno ravnanje z zelenjavo. Človek se mora jeziti, ko vidi, kako malo se naše kmečke gospodinjice brigajo za vrtnarstvo in za koristno zelenjavo, ki se da na vrtu pridelati. Prav je pač imel ugleden mož.

ki je dejal, ko je izvedel, da se bo vršil tak tečaj: „No, to je dobro, saj naše ženske ne poznajo drugega kot fižol in krompir, repo in zelje.“ Da bi naše gosposdinje po vrtili gojile različne boljše vrste salate, peteržil, špinačo, grah, zeleno, vohred, kolerabe, parađajze itd., jim še na misel ne pride. In vendar koliko je vse to vredno za gosposdinjstvo. — Pašniška zadruga na Dobrni se že leta in leta trudi, da bi začela poslovati ter nakupiti šentjoške pašnike, izboljšati in za živino izkoriščati. Nihče ne ve, kaj je krivo, da se stvar tako dolgo zavlačuje. Ko bi bila na Zgornjem Štajerskem tako ugodna prilika za pašnike, v 14 dneh bi bilo vse urejeno od strani vlade in dežele. Zadeva dobrnske pašniške zadruge je velike važnosti ne le za dobrnsko občino, ampak za celi celjski okraj in posebno še za štajersko deželo, ki je lastnica dobrnskih toplic.

c Dramlje. V nedeljo, dne 26. januarja, so se zbrali naši „naprednjaki“ v gostilni pri Solincu, da pri kupici vina vsaj za kratek čas pozabijo batine, ki so jih dobili po svojih političnih hrbtih ob priliki zadnjih državnoborskih volitev. Nek „naprednjak“ se je o tem shodičev izjavil sledeče: „Bilo je lušno, pili smo ga kakor še nikdar, saj so vse gosposdije plačali. Gosposdije, kakor Špindler, dohtar Zdošek, učitelj Čulek in naš Jarnovič so govorili, sam ne vem kaj, mi smo pa pili in hvalili gosposde, ki so vince plačali. Bil sem enkrat na shodu, kjer je govoril dr. Korosec; prav dobro je govoril, ampak za vince pa vendar ni dal. To je vzrok, da sem pristal Narodne stranke.“ Udeležencev je bilo na dotičnem shodu okoli 40, med njimi 8 kmetov. To pove dovolj.

c Dramlje. Z volilnim imenikom so se nam delale velike težave. da stranka, ki povzroča take reči kot pri nas liberalna, sploh nima pravice do obstanka. Tudi nasprotstvo se mora gibati v mejah resnosti in stvarnosti. 28im našim pritožbam je morala nam nasprotna komisija na pritisk izvrstnega dokaza našega zastopnika dati prav in imenik popraviti.

c Vojnik. Umrla je na pljučnici v celjski bolnišnici č. sestra Julita Ana Vodušek, rojena l. 1851. pri Sv. Lovrenču na Dravskem polju in od l. 1898. prednica usmiljenih sester v deželni hiralnici v Vojniku. N. v m. p.!

c Vojnik. Z novim letom se je v našem trgu naselil brivec, trd Nemeč, ki bo baje iskal zaslužka le pri Nemcih. Dokler ne poteče sezona furežev, bo že še kaj posla, pozneje pa se bo lahko oddahnil in privatiziral.

c Trnovlje pri Celju. V noči od 20. na 21. t. m. je upepelil požar kozolec posesnika Cerarja k Trnovljah. Novori se, da se je spravljal nek pijanec na kozolec spat in ga pri tem zažgal.

c Braslovce. Na Novega leta dan je imelo tukajšnje Bralno društvo svoj 25. letni občni zbor. Na občnem zboru se je izročila diploma č. g. Kaplanu, ker ga je društvo radi njegovih velikih zaslug imenovalo meseca novembra častnim članom. — V nedeljo potem je obhajalo pevsko društvo svoj 20. občni zbor. Večinoma vsi tisti izvršujoči udje, ki so bili še ob ustanovitvi in na l. občnem zboru, so še danes cerkveni in narodni pevci. Občnega zbora se je udeležil g. župan in mnogo odličnega občinstva, saj vživa društvo velik ugled pri Braslovčanih. Oba odbora zgoraj imenovanih društev sta sklenila, napraviti letos veselico v spomin 20- in 25letnice teh društev.

c Rečica. Slavnost, katero je priredilo naša K. izobraževalno društvo pretrečeno nedeljo, se je prav dobro obnesla. Zopet je bila dvorana g. Stiglica prenapolnjena. G. Kaplan Hohnjec prisrčno pozdravi vse navzoče ter govori obširno o pomenu in potrebi izobraževalnega društva, ki ima namen, da ljudstvo na temelju krščanskih resnic izobražuje, poučuje in razveseljuje. Navdušeno ploskanje se sledilo ob koncu govora. Igro: „Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta“, ki ima dokaj poučnih, šaljivih, pa tudi žalostnih prizorov, so naši diletanti izvrstno uprizorili. Po burnem odobravanju končane predstave se je vršil srečolov, ki je izzzval mnogo smeha. Zelo je tudi ugajalo zbranemu občinstvu lepo in ubrano petje pod vodstvom g. Flor. Veninška. Ta prireditelj je prinesel društvu 158 K čistega dobička, za kateri znesek se bodo nabavile knjige in časniki. Iskrena hvala vsem bližnjim in daljnim gostom, ki ste darovali razne mične in vabljive dobitke.

c Braslovce. Naši liberalci so ponosni, da pošiljajo njih duševni voditelji svoje otroke v pomembvalnico na Polzelo. Pravijo, da je vse tako postopanje edino in pravilno, ker jim je vodilna misel — biti liberalci. Pri njih zaslediš le plitvost in dolge jezike.

c Trbovlje. V nedeljo, dne 26. t. m., je šla tukajšnja socialna demokracija v procesiji z godbo na pokopališče slaviti pred kakimi 10. leti v rudniku ponesrečene delavce. Da se ni nič molilo, se razume. Namesto križi si videl v procesiji samo rdeče zastave in na grobovih mesto molitve strankarske govore socialno-demokratskih voditeljev.

c Nova cerkev. Kat. slov. bralno društvo priredi v nedeljo dne 2. februarja po večernih v društvenih prostorih šaligr „Rudeči nosovi“ in „Zdaj gr-m sem, zdaj pa tje“.

c Trbovlje. Na pustno nedeljo, dne 2. februarja priredijo domači „Orli“ veselico ob pol 5. uri popoldne. Predstavlja se bo burka „Kovačev študent“. Po igri prosta zabava. Vstopnina: I. sedeži 1 K, II. sedeži 80 vin., III. sedeži 60 vin., stojnice 40 vin.

c Ljubno. Bralno društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 2. februarja po večerneh v gostilni pri Petku. K občni udeležbi prijazno vabi odbor.

c Sv. Rupert nad Laškim. Kat. izobraževalno društvo priredi 2. februarja v šoli po sv. maši igri „Krtmar pri zvitem rogu“ in „Kmet in f tograf“. Čisti dobiček je namenjen našim vrlim vojakom ob meji, zato pridite v obilnem številu!

c Sv. Jurij ob Juž. želi Tukajšnja okoliška požarna bramba priredi v nedeljo, 2. februarja t. j. na Svečnico v prostorih Katoliškega

do a veliki igrokas v štirih dej-njih, šaljivo pošto, konfeti itd. Začetek točno ob 3. uri pop. K občni udeležbi prisrčno vabljeni vsi domačini in sosedje.

c Gomilsko. Braslovško okrožje d-kliških zvez ima v nedeljo, dne 9. februarja ob 8. uri popoldne v društvenih prostorih na Gomilskem svoj prvi občni zbor z jako zanimivim vsporedom. Mladenke, skrbite za štev lno udeležbo! Na shodu govori prof. dr. H. Hujec.

c Celje. Skiptično predavanje bo nedeljo, na Svečno pop l dne ob 3. uri v rtai dvorani pri Bel m volu. Vstop brezplačen. Gosp. dr. S. Schwab, zdravnik v Celju, bo govoril o žalostnih nasledkih alkoholizma ali ojančevanja in ob enem vse predočil na posebnih slikah. Slik je nad 50.

c Vitanje. V nedeljo, dne 9. svečana, se vrši v cerkveni hiši zjutraj ob pol 9. uri važen shod Jugoslovanske strokovne zveze. Kmetje delavci in posli pojdimo na ta važen shod, da slišimo, kako velikega pomena je strokovna organizacija. Poruča odposlanec Jugoslovanske strokovne zveze g. Vekoslav Zajc.

c Loka pri Zdanemostu. K. s izobraževalno društvo ima dne 2. svečana na Svečnico po večerneh sv j redni občni zbor v bralni sobi po navalem vsporedu. K občni udeležbi vabi odbor.

c Tešarje. Dne 2. februarja 1913 ob 3 uri popoldan po večer-niah v kapla-iji občni zbor k. s. izobraž-valnega društva. Na vsporedu je igra „Na krivih potih“, govor, deklamacije Pridite udje, vstopnina prsta in vsak še naj pridobi vsaj enega, da bo društvo res pro-vitalo.

c Marija Nazaret. Naše slov. kat. izobraževalno društvo priredi na pustno nedeljo, prp ob 3. uri pustno veselico z vesel igro in srečolovom. K občni udeležbi vabimo uludno vse prijatelje društva.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Kat. slov. izobraževalno društvo obhaja v nedeljo, 2. febr-arja ob 3. uri pop l dne v župnišču svoj letni občni zbor z navadnim vsporedom. V proslavo petletnice društvenega plodonosnega delovanja predstavljajo dekleta ob tej priliki zelo zabavno igro „Oh ta P lona“. Udje in prijatelji društva na s-idenje.

c Celj. Za Slov. kat. polit. društvo za celjski okraj je daro at veleč. g vika J. Gorišek 10 K. Hvala lepa!

c Vransko. Kat. slov. izobraževalno društvo ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 2. februarja po večerneh v društveni sobi z običajnim vsporedom. Vabljeni vsi posebno mladina.

c Celje. Za izobraževalno društvo v Celju je daroval veleč. g vikar J. Gorišek 90 K. Prav prisrčna zahvala! Naprednote tudi drugi. Vsem članom, kateri so nam prispevali z mesečnim in letnim prisp-vkom v ltu 1912 se enako zahvaljujemo ter jih prosimo še za nadaljno naklonjenost. Občni zbor se bo sklical v kratkem. Pridite pol-številno, ste člani ali ne. Za leto 1913 se je že začela sprejemati udnina. Prosimo podprajte.

c Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah. Bralno društvo priredi dne 2. svečana po večerneh v prostorih gostilne Fr. Drevenšek svoj letni občni zbor.

Brežiški okraj.

b Brežice. Časopisi poročajo o zadnjem shodu Narodne stranke v Župelevcu, kako so skup „limali“ neko kmečko zvezo ali bolje rečeno, kako zabija dr. Kukovec zadnje žreblje v krsto Narodne stranke. Le iz časopisov izvemo kaj o tem shodu, kajti katerega koli poštenega moža iz tamošnje okolice kaj povprašamo po shodu, se vsak nasmehne in z roko zamane, češ, da ni bil tam. Kmetje imajo o takih shodih fini čut: shode v Župelevcu v znani gostilnici smat-rajo ravno tako malo resne, kakor dotičnega gostilničarja in celjske poročevalce. Navadne žrtve k poslušanjju političnih čenč obsojene so običajni napredni Bizeljanci in nekateri Kapelčani najslabejšega kova ter vsakoteri nedeljski pivci. Kmečko slogo bi radi? Ali je ne občutite pri vsakih volitvah na vaših hrbtih? V Gradec rinete za vsako ceno, z najstrastnejši-mi Nemci in štajercijanci vlecete za eno oje, kje je vaš ponos? So li to ponosni Bizeljanci? Ne, to so ti-ste narodne šalobarde, ki so toliko let volile nemčur-sko, posebno v okrajni zastop, ki so za bivanja dr. Benkoviča v Brežicah raje hodile k nemškemu advo-katu kot k njemu, s svojimi „narodnimi“ šolskimi vo-ditelji, s svojim občinskim tajnikom, občinskim in pri-vatnim zadolženjem brez konkurence znane daleč na okrog. Kadarkoli me pelja pot skozi Župelevce ter vi-dim pri Janežičevi gostilni velik voz za prevažanje telet, ki se tam nalagajo, se vedno nasmehnem in spomnim na tamošnje napredne shode.

b Globoko. Dober nasvet damo občni globoški, glede našega g. učitelja Avg. Tomiča. Pogleda naj na učni red, če je res katera ura odločena za liberal-no politiko. Priporočamo Vam, da opustite tiste dolgo-časne nagovore, da se Vam vsaj ne bodo ctroci sme-jali. Prejšnjo sredo ste napravili protesten govor zo- per „Slovenskega Gospodarja“, oziroma o rajnem Fr. Vranetiču, ki ga ni ubil Bolavec, temveč da je bil bol-an Vranetič in umrl le naravne smrti. Bi bili raje po-vedali, da je Vaš „Narodni List“ prava „evangeljska resnica“, katero tudi rada potrjujeta dva tukajšnja li-beralna brateca-obrtnika od desne strani ceste. Ta dva zabavljata jako rada čez našo kmečko stranko in „Slov. Gospodarja“. Za naprej bomo obračali več po-zornosti na ta dva prišleca. Radi bi vedeli, če je za-bavljanje teh mož iz hvaležnosti do dobrih odjemal-cev. Najboljše bi bilo, da bi odklanjala denar naših pristažev in bi razpečevala svoje blago samo svojim liberalnim somišljenikom. Priporočamo vsem trem, da se trdno držite svoje pogubne stranke, a našo K. Z. in naše glasilo pa pustite pri miru!

b Bizeljsko. V nedeljo, dne 26. januarja, je mel pododsek našega Slovenskega katoliškega izobraže-valnega društva, Dekliška zveza, svoje mesečno zbo-rovanje. Drage volje se je odzvala povabilu na tem sestanku govoriti gđ. Pepca Senica iz Smarja pri Sevnici. V eno uro trajajočem govoru je navduševala naše mladenke za Dekliško zvezo in narodno delo. Prostori so bili nabito polni vrlih zborovalk-mladenk in žen. Naša marljiva tajnica Jožefa Premelč se je iskreno zahvalila govornici za njene lepe besede in trud. Meseca februarja se bo vršil občni zbor Izobra-ževalnega društva in nam je za takrat obljubil go-vor g. nadrevizor Vladimir Pušenjak, ki je stal tudi pri zibelki pri ustanovitvi društva nam na strani. — Čuje se, da se pripravlja tudi pododsek za Mladeniško zvezo. Torej malo se vendar gibljemo.

b Zabukovje. Čudne prekucije se gode pri nas. Včasih že mislimo, da je svet na nas popolnoma po-zabil. Veter je prinesel razne glasove v našo občino.

Marsikaj bi lahko navedli, a je škoda črniti in pa-pirja. Bomo pa, kadar bo konec te prekucije. Sliši se celo, da se je „nekdo“ (!!) zelo pregrešil na par. 401 drž. zak. Smo radovedni, kaj nam prinese pri-hodnjost. Sicer smo pa dobre volje, Ker nam je in bo vedno zelo ljubo, da se pride resnici in pravici na dan. Do „tistega“ časa upamo, da se bo do spametova-lji tudi oni, ki so bili dosežaj še orodje „pravico-ljubnih in poštenih“ liberalcev zabukovške kompani-je. Če se nam bo zdelo vredno, zabilježimo drugokrat z drugimi besedami, sicer nas tisti „modri“ ne razume-jo. Ker je pa že itak znano, da ne ugamejo nikoli pravega dopisnika, ki si dovoli to skromno čast, da jim včasih posveti med možgane po „Slov. Gospodar-ju“, se zato to pot podpisuje prav postavno

rojakinja.

b Kozje. Lansko jesen je bilo prodano na javni dražbi znano Zupančevo zemljišče, žaga in mlin. Ker ni bilo kupcev, sta kupila na javni dražbi skupno dr. Jožef Barle, c. kr. notar, in dr. Rihard Zirngast, menda za 9000 K. Od njiju je zdaj kupil posestvo naš kozjanski rojak Anton Zalokar, sin pristno slovenske kmečke krvi, ki mu je tekla zibelka v Zdoški občini, za svoto 14.400 K; to je lepa svota, ki jo je pri po-godbi naenkrat odštel v začudenje vseh. Da sta tudi doktorja profitirala 5000 K, to je druga povest. Kupec, naš rojak, je bil v Ameriki nad 6 let in si je prihranil res lepo svoto denarjev. Pred tremi tedni je pri-šel iz Amerike domov v svoj rojstni kraj z ženo. Ze-limo jima sreče in blagoslova na novokupljenem go-spodarstvu. Dal Bog, da bi še več naših rojakov, ki so v tujini, postali posestniki na domači slovenski gruđi na enak način.

b Kozje. Tudi tukaj se je pojavila pasja stekli-na. Okrajno glavarstvo v Brežicah je napovedalo 4-mesečno pasjo kontumacijo za kozjanski sodni okraj. Torej pozor! Vsa pes ali psica morata biti priklenje-na ali pa nositi nagobčnike, da se obvarujete nepo-trebnihi sitnosti in kazni. Tudi mačke je zažela skoraj ista usoda. Čudno! Kakor so ptice koristne za sado-nosnike, tako so mačke za polje in dom. Pa o tem še ni izrečena zadnja beseda.

b Buče pri Kozjem. Tukaj je umrl za vnetjem pljuč dne 25. t. m. daleč okrog znani in spoštovani posestnik Franc Ivanc. Rajni je bil skrben in miro-ljuben gospodar. Pogreb se je vršil dne 28. prosinca. Rajni zapuščča žalujočo ženo in odrasle otroke. Naj mu sveti večna luč!

b Prevorje. Iz drugih krajev nam poročajo, kako se sovražijo, bojujejo, premagujejo. Nam pa do-volite, g. urednik, da Vam poročamo nekaj, kar bo slovenske gosposdinje zanimalo, ki se ne pečajo s po-litiko, ampak s skrbnim gospodarstvom. Katarina Centih, vžitkarica ter posestnica na Cirkušeh, okraj Kozje, je zredila prašiča, katerega špeh sam je tehtal 106 kg! Pa naj poročajo iz drugih krajev take no-vice, če jih imajo.

b Piscec. Izobraževalno društvo ima na Svečnico svoj letni občni zbor. Po poročilu predsednika o društvenem stanju, govori g. dr. Vehle iz Celja. Nato se viši veselica in se uprizori igrokas „Tri sestre“. Vsi prijatelji zdrave zabave se uljudno vabijo.

Vojska se bo zopet začela.

Bohgarski ministrski svet je naročil glavnemu vodstvu bolgarske armade, da z današnjim dnevom odpove Turčiji premirje.

k Žito. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, dne 2. svečana popoldne po večerneh v posojilniških prostorih pustno veselico s gled. predstavo „Trije tički“. K občni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva.

Mozirje: Ker ne odobravamo takih napadov med ljudmi iste stranke, oprostite, da tudi Vašega dopisa ne prinesemo. — Središče: Prosil se nas je iz vrst naše stranke, naj dopise o tem možu ne pri-občajmo. — Kozje: Nas zelo veseli, da ste pripravljene večkrat kaj pisati za naš list. Skrbite pa tudi, da pridobi „Slov. Gospodar“ v Vašem okraju več novih naročnikov. Pozdravi eni! — Cirkovce: Razložite nam, kdo je povabil in govoril. — Buče, Frankolovo: Hvala, smo do-bili še poprej od drug-d. — Zetale, Mala Nedelja, Osek, Goroja Rad-gona, Sv. Jurij v Slov. gor., Cirkovce: Prihodnjič! Novice iz Turčije so nam vzele mnogo prostora. — Središče, Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Izročili „Našemu Domu“. Pozdravi! — Oplotnica, Sv. Benedikt, Mo-nak vo, Sv. Boltenk, Stoprice: Prepozno za to številko. — Sv. Jurij ob Štāv: Take zedere se naj uredijo v društvo in naj tam ostanejo. — Trbovlje: Ostalo prihodnjič. — Sv. Peter na Medvedovem selu, Fran-kolovo, Letuš, Tešarje, Brezula, Sv. Ana: Prihodnjič.

Poročilo o sejmju pitane živine v Gradcu dne 23. januarja 1913.

Prignalo se je 850 volov, 193 bikov, 387 krav in 1 tele. Sku-paj 990. Cena za 100 kg žive teže: lepi pitani voli 94 do 108 K, srednje debeli 86 do 94 K, suhi 80 do 86 K, biki 74—94 kron, lepe pitane krave 74—86 K, srednje debele 59—70 K, suhe 42—54 kron. Izvozilo se je na Gornje Štajersko 101, na Tirolsko 80, na Nižje Av-strijsko 46, na Češko 1/1, na Moravsko —, v Trst 100 in na Nemško — komadov. Tendence: Na ta sejem se je prignalo 120 komadov več kot prejšnji teden. Cene nazadovale. Promet slab.

Loterijsko številk.

Dne 22. januarja 1913.
Grušec 26 14 50 79 20
Dne 25. januarja 1913:
Linc 38 29 78 31 17

Viničarja treznega značaja, ožen-jenega, ki je prost včasine ter ima 2 ali tri za delo sposobne in odrasle delce moči se sprejme v službo od novega leta 1913 za vinci-grad, ki meri 6 oralov. Viničar ima prosto življenje od 5 oralov n-juv, travnika in pašnika, dobi go-tovo plačo in pruge vžitke. Več se izve na graščini Šalovec, pošta Varsčid, Hrvatsko. Ponudniki se naj osebno oglase. 35

Ženitna ponudba. Mladenič, obrtn-ik, srednjih let, dober delavec, treznega značaja ter zvešen Slo-venec, ima tudi 3000 K prihran-jenega, se želi poročiti z dekletom od 20 — 30 let, ki bi imela dom v kakem prometnem kraju na Sp. Štajerskem. Tudi d-ova ni izklju-čena Naslov v upravnistvu „Slov. Gospodar“ pod št. 80.

Žaga z 20 konjsko motorno silo, polnim jarmom in jarmom na vod-no silo, s posestvom v najlepši le-gi, zelo dobičkonosna, ob državni cesti in železnici ležeča, v dobrem stanju, pripravnna za večjo tvorniško podjetje (stolarsko) se radi boleznj pod ugodnimi pogoji takoj proda. Pojasnila daje Fr. Hajny, Koko-šinekova ulica 32, Maribor. 89

V najem se da, od Velike noči naprej, na eno ali več let poslopje s tremi sobami, kuhinjo, dve obo-

Nova trgovina s šeladami, mesnega blaga, katere je dobro upeljano se da s 1. marcem 1913 pod ugodnimi pogoji v sajem pri Ant. Reichertju, Sv. Barbara v Halosah.

Cepljivo trsje.

raznih vrst, najlepše se dobi le pri Jerneju Mikliču v Zetalah pri Rogatcu. O rasti mojega trsa mnogo pohval od več let na razpela go. Cena od 9-15 K 100 km. Prodajam tudi več polovnjakov najboljsega haloskega vina.

Krojaški pomočnik se sprejme v stalno delo. Prednost tisti, ki zna izvrševati vsako delo. Janez Partlič v Stadencih pri Mariboru, Ovarjna cesta št. 1.

Krojaški pomočnik se takoj sprejme pri Fr. Mayer, krojač, Koroska cesta 102, Maribor.

Dobredeloča in za obstoj zagotovljena trgovina se rabi boleznim lastnika z blagom in zraven stoječimi poslopiji takoj prodaja za ugodno ceno. Vpraša se pri Alozu Wber, trgovina mešanega blaga, Tržaška cesta 4, Maribor.

Prodajam zaradi odhoda posestvo, zidana hiša z opeko križa, 3 sobe kuhinja s štednikom, kamra in lepo obokana klet, hlev in s in-jaki, dva orala zemlje z lepim sadnim drevjem in brajami, zraven malo zidano mlinsko poslopje z vodno silo, primerno za mlino, žago ali kaj drugega. Posest ob leži ob glavni cesti v slavem Framu: Vprašanje na Ludovik Godec, Fram.

Gostilna in trgovina na Sp. Štajerskem, okraj Celje, d. ber prometni prostor na važnem križišču te h cest, izvrstna obrt, enonadstropna hiša z g stilniško sobo trgovino, posebno sobo, kuhinjo itd. G ospodarsko poslopje (hlev) z opeko križo. Njiv je okrog en oral, mnogo sadnih dreves, tudi vodna moč je na razpelo. Se prodaja s pohištvom vred po dogovoru. (2931) Pojasnila daje brezplačno resnim kupcem: Uprava „Realitäten Markt“, Gradec, Hammerlinggasse 6.

Gostilna pri žel. postaji v Brežicah (Sp. Štajersko), novo in lepo zidana v neposredni bližini železniške postaje, na zelo prometnem prostoru. Enonadstropna hiša ima lepe, prostorne, gostilniške prostore, tri sobe za stanovanje, 7 sob za trije, prostorni prostor za prodajalno (trgovino mešanega blaga, pekarijo ali mesarijo zelo pripravno), velika klet itd. Približno en oral njiv pri hiši. Prodajna cena 52.000 K od zelo ugodnimi pogoji. (2938). Pojasnila daje kupcem naravnost: Uprava „Realitäten Markt“, Gradec, Hammerlinggasse 6.

Majster išče službe. Mož in žena srednje starosti, z dolgoletnimi spričevali. Se razumeta za polju in pri živini. Nastopita takoj. Naslov v upravnisti tu tega lista pod števil. 112

Gostilna v zelo živahnem inu trjelnem kraju, sred seču dveh železnic, gostilna ima dobro bodečnost lepe prostore in hleve, zraven lep se-lenjsdni vrt, se radi družinskih razmer takoj prodaja. Vpraša se pri posestniku Ani Agner v Pöfingbrunn na Štajerskem.

Udevec išče dobre žene, močne posla. e in s primerno izobrazbo se sprejme takoj v trgovini z meš. blagom. M. Ogorevc, Konjce. 65

Na prosaj je manjši, lepo posestvo, zidana hiša z dvema sobama, klet, hlev, drvarnica, vse v dobrem redu, itd. Vrt, travnik, gozd, njiva in vinograd, vse skupaj 6 oralov. Zemlja jako rodovitna. Pol ure od trg. Šmarje pri Jelšah, četrt ure od kolodvor. Mestnje. Cena je 5000 K

Priden in po teu blagoc dobi takoj služb. pomočega kurjača z zavodu ča šoskih sester v Mariboru.

Vabilo na XXI. redni občni zbor

Posojilnice v Gornji Radgoni registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v četrtek, dne 6. februarja 1913 predpoldan ob 8. uri v posojilnični pisarni.

- DNEVNI RED: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Volitev načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti. Ako ta prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se v smislu § 32 zadrž. pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri sklepa pri vsakem številu navzočih članov. K obliki udeležbi vabi 121 Načelstvo.

Vabilo na OBČNI ZBOR

Posojilnice v Framu registrovane zadruga z neom. zavezo, ki se vrši v ponedeljek dne 3. februarja t. l. ob 3. uri popoldan v posojilnični pisarni.

- Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila ter nkrepi vsled istega. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Nadomestna volitev načelstva oz. nadzorstva. 6. Slučajnosti. Fram, dne 25. prosinca 1913. Ravnateljstvo.

Zahvala. Za vse izkazano srčno sočutje povodom dolgotrajne skrajno mučne bolezni in bridke smrti naše nepozabne matere, tašče in stare matere, gospe Frančiške Medved, rojene Pivc, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo predrage pokojnice izrekamo tem potom vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se še zahvaljujemo č. g. župniku Andreju Fišer za krasen in ganljiv nagrobni govor. Lehen pri Ribnici, 20. januarja 1913. 119 Zahvaljoča rodovina.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu, gostilničarjem, trgovcem i. dr. naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstne mesne izdelke, na razstavi v Parizu l. 1904 naj. išje odlikovane. Slav. občinstvu posebno priporočam: pristne kranjske klobase, vel. kom. 40 vin. ter fino prekajeno meso kg K 220 vse od pristnih domačih, kranjskih prašičev. Pošiljam proti povzetju. Za solidno in sveže blago, kakor tudi točno postrežbo jamčim. Spoštovanjem 1314

Fr. Golob, mesar in prekajevalec v Sp. Šiški pri Ljubljani.

„Slov. Straža“ vam pravi: Ne pahnite od sebe sreče, ki se vam ponuja!

Kupite srbske državne srečke iz leta 1888 v izborni skupini 3 srečk na 46 mesečnih obrokov po K 5.25, se b. liše pa v skupini 4 srečk na 46 mesečnih obrokov po K 5.50 z 11 žrebanji vsako leto! Srbska srečka sama zamore se d. biti na mesečne obroke po samo ene kroni!

Glavni dobitki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov vsako leto!

Ne prezite, da se dne 1. februarja 1913 vrši žrebanje turskih srečk z gla. n. mi d. bitki po 3 krat 40.000 in 3 krat 200.000 frankov vsako leto! Turske srečke so prej ko slej najboljše in po vsem varne sre. ka. Mesečni obrok K 4.75. Velika skupina s tursko, srbsko in še dvema drugima srečkama na mesečne obroke po K 6.25

Vse ponudene srečke morajo biti izžrebane!

Naročnina za vsak mesec izhajajoče slovensko poročilo o žrebanju vašh važnejših srečk stane letno 2 K. — Pojasnila daje in varoč la sprejema za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana. 88

Denarja ni, draginja je vedno večja, zašitek pa majhen. Ako hočete z manj trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošijete za pojamilo v pismu pet znamk po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na: Josip Batič, Ilirska Bistrica, Kranjsko. 1166

Vinogradniki! Berlandieri x Riparia Teleki je najboljša trska podlaga sedanosti. Predno krijete svojo potrebo na ameriških trtah in cepljenk, zahtevajte naš veliki ilustrovani cenik, katerega pošljemo vsakomuz zaslonj in franko. Uskrbnišvo vinogradov in trsnik sol SIGMUND TELEKI, VILLANY, Ogrsko. Filialno zastopstvo SOLENAU, Niže-Avstrijsko.

Dobro blago točna posr. zba Kdor Edina slov. trgovina z železarno si hoče prihraniti denar 1169 kupuje vse v slov. trgovini

Ivan Veselič & drug v O možu, podružnica Velika nedelja. Največja zaloga manufakturnega blaga, kakor sušna, druka, hlačevine, platna itd. Vse vrste špecerije, najfinije moka, kava itd. Največja zaloga vse vrste železnine, kakor tudi vsi ekovi za mizarje in stavbe po najnižjih tovarniških cenah. — Kupuje zrnje, kakor pšenice, rž, fižol itd. pote a jajca, snhe gohe, pernatino vedno po najboljših dnevnih cenah.

Jabolke, krompir kupi več vagonov trdka Rudolf Pevec v Mozirju. Cena po dogovoru. 77

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo. Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne. Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.) Srebrne ure K 6.50 Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi 9.50 Pristine tula ure dvojno pokrovo 13. Ploščnate ure iz kovine 6. Amerikanske zlate double-ure 10. Goldin Roskopf ure 4. Prave železničarske Roskopf-patent. Prava nikeln. točno na min. idoče K 5. 14 karatne zlate ženske ure 19. 14 karatne zlate ure za gospode 40. Srebrni pancir-verižice 2. 14 karatne zlate verižice 20. 14 karatni zlati prstani 4. Viseče stenske ure na nihala 10.80 Kuhinjske ure 2.40 Budilke 3. Budilke z dvojnimi zvoncem 3.

Table with columns: ime pridelka, Gradec, Maribor, Celje, Ptuj, Ormož. Rows include: Pšenica, Rž, Ječmen, Oves, Koruza, Proso, Ajda, Sladko seno, Kislo, Slama, Fazole, Grah, Leča, Krompir, Šir, Šurovo maalo, Maslo, Špeh, svež, Zelje, kislo, Repa, kisl, mleko, Šmetana, sladka, kisl, Zelje, 100 glav.

Enega dijaka,

(niže 8 let) sprejme na stano anje in celo hrano Fr. Zebot, Aug. se 10, Maribor

Vzajemna zavarov. v Ljubljani. Glavni zastop za Spod. Štajersko pri Franu Pograjc v Mariboru, na voglu Blumengasse in Quergasse zavaruje 1. proti požarai škodi vsakovrstna poslopja, zvo-nove in premičnine ter — 2. proti prelomom zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim! Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Niže-Avstrijsko deželno zavarovalnico. 43 Pojasnila daje gorenji zastop.

Proda se lepo urejena

zidana hiša

z zidanim in opako kritim gospodarskim poslopjem, zraven vrt in sadovnjak z lipim sadnim drevjem. Hiša je pripravna za trgovca in za vsakega obrtnika. Leži ob državni cesti tik cerkve in ima krasno urejeno dvorišče, pol ure od mesta v prijetnem kraju, na Čatežu ob Savi. Vpraša se pri lastniku Fr. Starčič, trgovec, Sv. Barbara v Haložah. 116

Vabimo na svoj

OBČNI ZBOR

ki se vrši dne 9. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v posojilniški pisarni s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. potrditev rač. zaključka. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Antonu v Slov. gor. r. gistrovana zadruga z neom. zavezo.

Franc Fekunja, m. p. 117
ud načelstva. Jožef Tušak, m. p.
t. č. načelnik.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Mariboru sta po prošnji dr. Radosl. Pipuš, odvetnik v Mariboru kot oskrbnika zapuščine dne 16. oktobra 1910 umrle Marije Drechler na prodaj po javni dražbi sledeč nepremičnini, za kateri se je ustanovila pristavljena izključna cena in sicer za parcela

1. št. 108/1 stavbišče z dvema hišama in gospodarskimi poslopji s pritklino vred 30.000 K to je hiša št. 24 v Mariboru. Mühlgasse.

2. št. 38/3 vrt, mera 42 a 91 qum 14.000 K. Pritiklina (Wäscherolle) se je cenila na 10 K in je v ceni hiše zapadana. Parceli se imata posamezno dražbati.

Dražba se bo vršila dne 4. februarja 1913 ob 11 uri predpoldne v pisarni gosp. dr. Franceta Firbas, c. kr. notarja v Mariboru, Viktringhofgasse.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zlastne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je razen zneska 4000 K ki se ima pri sodnji položiti kot varščina za zapuščinske pristojbine, plačati v roke dr. Pad. Pipuš. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju dr. Fr. Firbas.

C. kr. okrajna sodnija Maribor, odd. V.
dne 10. januarja 1913. 113

Upravnik se išče

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izboren vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličnimi spričevall, zelo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. — Ponudbe se naj pošiljajo na naslov: **Grof Festetic, Banski dvor pošta Vinica, postaja Ormož.**

Izjava.

Podpisani Jožef Hajtnik, posestnik v Uršičah v obč. Gmeine pri Slovejgradu sem g. Ferdinanda Škof, trgovec v Slovejgradu, razžalil na čast, ker sem okrog pripovedoval, da je g. Škof od mene zahteval večji znesek, kot mi ga je posodil.

Izja ljam stem da je dotično moje govorjenje popolnoma neresnično in obžaljujem, da sem g. škofa, kateri se napram meni vede vedno korektno in kot značajni mož, po goraj omenjeni izjavi razžalil ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe proti meni.

Gmeine pri Slov. Gradu, 19. januarja 1913.

122 Jožef Hajtnik.

500 kron!

Vam plačam, če Vam moje sredstvo „Rias masilo“ v treh dneh ne odpravi brez bolečin kurjih oces, stiskov in vkoreinjene trde kože. Cena 1 lončku z jamstvenim pismom 1 K. Kemezy Kaschau I, Postfach 12/76. Ograko. 1131

Lepa hiša na najlepšem prostoru Sv. Lenart v Slov. gor. z velikim vrtom pred hiše ter lepo njivo, zelo pripravna za stavbišče in dva sloga se po ceni proda. Več peve Ivana Pivec v Sv. Lenartu ali pa Franjo Horvat, slikar v Mariboru, Luthergasse št. 10. 1249

Vinorejci pozor!

Trsje na prodaj: šipon, burgundec beli, laški rizling, silvanec, gutedel, ranfel, krajevina, vrbovec in druge domače vrste. Cepljeno na Rip. Portalis. Tudi se dobije korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, p. Studenice pri Poljčanah. 1248

Cepljeno trsje in ključi.

Vinogradnikom naznanjam, da imam veliko množino amerikaških trt na prodaj. Sezam trt: pošip, rulandec, burgundec, beli muškat, silvanec, zlahatna bela in rudača, ranfel, portugizec, veltinec, laški rizling, isabella, kapčina, muškat. Na razpislo več tisoč korenjakov Riparija Portalis in Monticola ter ključev Riparia Portalis. Cena po dogovoru. Janez Vrbanjak, trsničar Breg pri Ptuj. 1201

Razpošiljam orožje vseh vrst

na 10dnevno poskušnjo in pregled. Puške lancaster-enocevke od 20 kron, dvocevke lancaster puške od 80 kron, Hammerles - puške od 70 kron, Flobert puške od 8 kron, revolverji od 5 kron, pištole od 2 kroni naprej. Popravila hitro in po ceni. Ilustrovani cenik zastoj. F. Dušek, rožja, : : : Opočno št. 2047, na državni žel., Češko. 1294

F. Dušek, rožja, : : : Opočno št. 2047, na državni žel., Češko. 1294

Posestvo na prodaj. Sadni vrt gozd, vinograd, 82 oralov. Cena 19.000 K. Več pove Matija Žižek v Kamnici pri Mariboru 16. 8

Mala trgovina z žganjetočem se po ceni proda. Star prostor. Bankalagasse 13 Maribor. 73

Dva dijaka se sgrejmeta na hrano in stanovanje, plača 30 K do 1. februarja 1913 pri g. Vagner, Grajska ulica 12. 69

Najboljša svetovna barva za brke in lase je „Karl“.

uračno preizkušena, prosta strupa reizpirljiva, svetlo rujava temno rujava in srna. K 4.— Razpošiljalnica K. Mme Thérèse, Dunaj VIII. Lerhengasse 28. 51

Pridnega učenca sprejme takoj Vaupotič Franc, pekovski mojster Zite pri Konjicah. 82

Da omilite in otišite kašelj in hripavost

otrok in odraslih, je po poročilih stotin zdravnikov dragoceeno in uspešno, prijetno tečno sredstvo

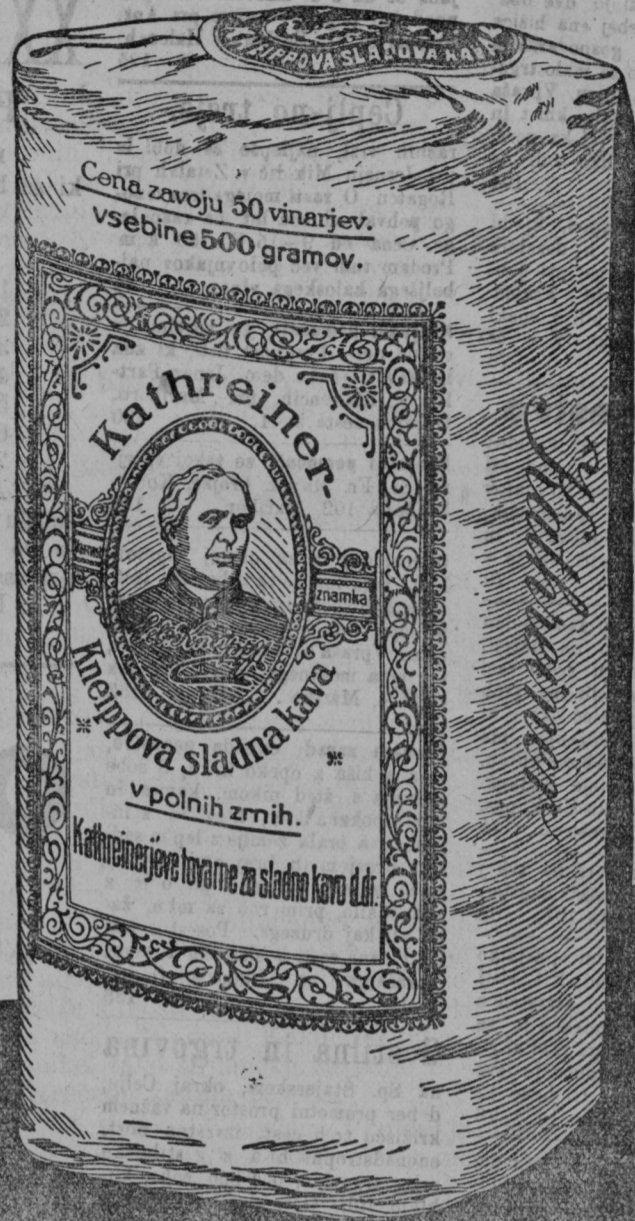
Thymomel Scillae, dragocen in t. č. učinkujoč izdelek.

Besedna znamka varovana. Izja napade krčevitega kašlja, manjša število napadov, pospejuje razpust in odstranitev slin, ušča katelji in odpravi težkoše pri dihanju. Ena steklenica 2 K 20 v. P. pošti se pošlje, kdor pošlje naprej 2 K 90 v ena steklenica, 7 K 3 steklenice, 20 K 10 stekl. franko. Ne pustite si ušiliti nadomestil. Vprašajte zdravnika. Izdelovatelj in B. Fragner, Praga II., t. 203

Zaloga v Mariboru: lekarna W. A. König, Friedrich Prull, Viktor Savost. Pozor na ime izdelka.

Gostilna

v Mariboru, dobrodoča z najemninsko hišo se proda Vprašanja pod „Güstiger Kauf“ poste restante, Maribor, glav. na pošta. 118

To je že 21 let preizkušeni kavin dodatek in nadomestek

Voščene sveče!

Za Svečnico priporočam velečastiti duhovščini svojo bogato zalogo vseh vrst

voščenih sveč in voščenk

kilogram po 4 krone. Vzamem v plačilo tudi vosek, ki se je odcedil in odpadel od sveč in sicer kilogram po 2 kroni. Razpošiljam zabožke s tukaj plačano naročnino za vsako poštino in železniško postajo.

Da točno postrežem veleč. duhovščini imam v zalogi vse vrste mili-sveč in namiznih sveč. Se priporoča

Franjo Duchek, poprej Jožef Dufek svečar v Mariboru.

Revmatizem, protin, uevralgija in ozeblina

potvrčajo mnogokrat neznae bolečine. Da se jih otiši in olajša, da se oteklina odpravijo in se doseže gibljivost členkov in odstrani neprijetni občutek, vpliva presenetljivo

KONTRHEUMAN

besedna znamka za (mentolosoliciidzirani kostanjev ekstrakt).

pri ribanju, masiranju in obkladkih.

Ena tuba 1 krono

Po pošti če se pošlje naprej 1 K 50 vin., se pošlje ena tuba franko, 5 K, se pošlje 6 tub franko, 9 K se pošlje 10 tub franko. 39-7

Izdelovalec in B. Fragner, lekarnar, c. kr. dvor. glavna zaloga, zal Praga III št. 203. Dobi se v lekarnah v Mariboru: W. A. König, Frid. Prull, Viktor Savost.

Darujte za Slov. Stražo!

Ženski vestnik.

Zensko gibanje v pretečenem letu. V Severni Ameriki ženske že več let zahtevajo enake politične pravice z moškimi. V ta namen se prirejajo veliki ženski shodi in obhodi. Glasovita gledališka igralka in pevka Nordika podpira v državi Illinois žensko gibanje s tem, da na korist ženske blagajne prireja koncerte in raz avtomobil govori po shodih. V mestu Oregon se je vršilo veliko zborovanje za ravnopravnost žensk pri volitvah. Najpoprej je govorila 84letna doktorica Marija Thomson in za njo 97letna gospa Mathieu. Obe sta svoje poslušalke navduševali za boj za politično enakopravnost žensk z moškimi.

Boj za volilno pravico žensk se ne bojuje samo na Angleškem in v Ameriki, ampak tudi drugod. Na Italijanskem se je od državne zbornice izbrana komisija izjavila za to, da se da tudi ženam jako omejena volilna pravica v občinah. — Na Češkem je deželnozborni odsek, ki se je posvetoval preosnovi deželnega volilnega reda, soglasno sklenil, da se ženam v volilnih razredih veleposestva, mest in kmečkih občin pusti volilna pravica v dosežanem obsegu; razširi se le v toliko, da dobi volilno pravico tudi ženstvo v Pragi in Liberecu in da morajo ženske voliti osebno. Dne 12. junija 1912 je bila prva ženska pisateljica Božena Vik-Kunetička izvoljena v češki deželni zbor. — Na Finskem imajo ženske že 5 let zakonodajno pravo in dalje nego 25 let imajo občinsko volilno pravico. Mnogo žen sedi v občinskih zastopih in v finski poslanski zbornici je zdaj 21 ženskih poslancev. — Pri občinskih volitvah v Kopenhagenu na Danskem je bilo izvoljenih 8 žen in 34 moških.

V Novem Jorku je nedavno uprizorilo veliko ženski slavnost, da se proslavi zmaga kitajskih žen, ki so dosegle, da smejo z moškimi vred voliti za drž. zbor kitajske ljudovlade. Gospa Leo Tinn je govorila o javnih dolžnostih kitajskih žen, gospa Jip Tykonds pa je govorila o ženski vzgoji. Priredil se je slavnostni obhod za proslavo ženske volilne pravice, katerega se je udeležilo 40.000 kitajskih žen z zastavo, na kateri je bil napis: „Me prihajamo iz dežele ženske volilne pravice“.

Nizozemski kraljici se je pred kratkim izročila prošnja, v kateri se prosi za politično enakopravnost vseh polnoletnih mož in žen na Nizozemskem. Prošnjo je podpisalo 27.421 mož in 9397 žen.

Na Rusko-Poljskem obstoji posebno društvo (liga), ki zahteva za ženske državljanski pravice. To društvo je povzročilo močno gibanje z zahtevo, da se pokvarjene in nezdrave otroke, mlade kaznjence in slaboglasna dekleta spravijo v posebna zavetišča. Ruska vlada je poslala v tozadevno žensko komisijo svojega zastopnika.

V Južni Afriki sta dve veliki stranki Angležev in Burov glede vprašanja ženske volilne pravice razcepjeni. V ministrstvu so tri petine v opoziciji, v drž. zbornici pa dve petini članov za to, da se podeli ženskam obširna volilna pravica. Pripravljajo se že celo tozadevna postavna predloga.

Soc. demokratsko žensko gibanje na Nemškem se vedno bolj razširja. V poročilu predsedstva socialne demokracije na Nemškem, ki je izšlo pred nekaj tedni, se omenja velika pozornost na organizatorično in agitatorično delo socialno-demokratskih „sodruginj“. Poje se jim velik slavošpev, ker je baje velika zasluga soc. demokraciji, da je njih stranka pri zadnjih volitvah dosegla tako sijajen uspeh. Pod uplivom volilnega gibanja in agitacije se je zelo pomnožilo število ženskih članov v socialno-demokratskem političnem društvu. Leta 1911 je bilo 107.693 ženskih članov, a leta 1912 je njih število znašalo že 130.370, se je torej pomnožilo za 21%. Skoro enako se je pomnožilo število članov v socialno-demokratskih ženskih strokovnih organizacijah. Njih število je znašalo leta 1912 191.332 proti 161.612 v letu 1911. Pomnožilo se je torej za več kot 18%.

Ženska volilna pravica na Angleškem. V Angleški državni zbornici se sedaj razpravlja predloga o volilni preosnovi. Veliko zanimanje vzbujajo vprašanja o ženski volilni pravici. Tisti poslanci, ki zagovarjajo volilno pravico žensk, hočejo zastaviti vse svoje sile, da se ta želja angleških žensk uresniči. Državni tajnik Grey sam je stavil dodatni predlog, naj se v novi volilni predlogi črta pri volilnih beseda „moški“. Vendar ni gotovo, če bo ta predlog sprejet. Če pa se tudi sprejme Greyov dodatni predlog v zbornici in se s tem pri nositeljih volilne pravice črta beseda „moški“, bo nastalo napeto razmerje. Vlada, posebno pa ministrski predsednik Asquith, ki je odločen nasprotnik ženske volilne pravice, bi prišla v zadrego. Če bo zbornica tudi sprejela določbo, da se podeli ženskam volilna pravica, se poslanci najbrž ne bodo lahko zadržali, v kakih meri bi se ugodila zahteva angleških žen. Pri glasovanju pridejo posebno v poštev Irci, ki so sicer proti ženski volilni pravici, pa se bodo morali odtegniti glasovanju. — Dne 23. januarja je došlo v London odposlanstvo delavk iz raznih delov Angleške. Odposlanstvo sta sprejela finančni minister Lloyd Georges in državni tajnik Grey. Te odposlanke so prosile oba državnik, naj delujeta na to, da dobe Angležinje zaželjeno volilno pravico. Minister Georges je obljubil, da bo glasoval za Greyev predlog.

Liberalci proti krščanskemu zakonu. Kakor je „Slovenski Gospodar“ že poročal, je v seji avstrijske gosposke zbornice dne 19. decembra 1912 liberalni nemški veleposestnik dr. Grabmajer očitno povedal, da so liberalci za to, da se za vse državljane sklepe

obvezen neecerkven zakon, in da se za vse tudi določi, da se zakon pod gotovimi pogoji lahko razruši, to se pravi: Par, ki hoče skleniti zakon, bi moral iti po taki postavi pred gosposko. Se-le potem bi smel, ako bi hotel, iti tudi v cerkev h poroki. Pred gosposko bi se zakon mogel zopet razdružiti, in od razdruženega para bi potem on in ona lahko sklenila vsak za-se drug zakon. Ko bi se to zgodilo, bi seveda morali vzeti župnikom pravico pisati za državo poročne, krstne in mrliške knjige. Za državo veljavne poročne, krstne, mrliške, samske liste in razna potrdila o življenju bi pisali potem samo uradniki, katerih število bi se znatno pomnožilo. Najhujše gorje in najbolj žalostne posledice pa bi tak svobodni, liberalni zakon prizadajal ženi in družini. Brezvestni mož bi smel zapustiti svobodno ubogo ženo in tropo lačnih otrok in si vzeti drugo žensko. Sreča tisočeri družip bi bila uničena, če se obistini ta liberalna zahteva. K sreči pa se nahajajo v naši gosposki in državni zbornici katoliški možje, ki ne bodo pripustili, da bi se kršč. zakon po mnenju liberalcev potlačil v blato. Vendar je treba v tem oziru biti vedno na braniku. Gre se za veliko reč, gre se za temelj, ki sloni na njem blagor naših družin in s tem časna in večna sreča našega naroda. Slovenski liberalci silno radi vpijejo, da ni pri volitvah nobene nevarnosti za vero. Gorje, če bi ljudstvo temu verjelo! Prve volitve, ki bi pri njih liberalci zmagali, bi prinesle civilni (svobodni) zakon z vsemi njegovimi strašnimi posledicami. Nikdar ne smemo tega pozabiti in s tistim navdušenjem, s katerim je naše ljudstvo pri dosežanjih volitvah zaprlo liberalcem pot v državno zbornico, morajo naši možje vedno v boj, kadar bo treba. Ravno ob času raznih volitev pa lahko izvršujejo tudi žene in mladenke zelo važna naloga, namreč pri agitaciji. Žene, mladenke, zavedajte se svoje moči in delujte vselej za našo stranjo, ki tako vspešno podira liberalne naklepe.

Sestre-usmiljenke kličejo nazaj. V občinsko bolnišnico v Lugano v Švici so zopet vpeljali sestrestusmiljenke. Tudi na Švicarskem se nahajajo malenkostni in praznoverni duhovi svobode, kateri vidijo različne strahove, če se kje pokaže usmiljenka. V kantonu Tesin, kjer sta svobodomiselnost in brezdomovinstvo, to je liberalci in socialna demokracija, združeni, imajo nune posebno na piki. Zakaj? Ker v imenu vere izvršujejo dobra dela in s tem tudi pomagajo, da ima vera med ljudstvom večjo moč in vpliv. Svobodomiselnost, demokratski mestni svet je vrigel pred nekaj leti sestre, ki so stregle bolnikom, iz občinske bolnišnice. A nastal je velik nered, vse je bilo v bolnišnici navskriž. In nazadnje je zmagovito ljudsko mnenje zopet napravilo red s tem, da so se morale sestre-usmiljenke zopet vrniti. In te so se zopet mirno lotile svojega dela v korist bližnjemu. Kdo je bil tukaj osramočen? Gotovo liberalci in socialni demokratje, ki sovražijo redovnice.

1.850.000 ločenih zakonov v Severni Ameriki. Pred nekaj dnevi je v Novem Jorku v Združenih državah zborovala posebna komisija, ki bi naj sestavila za vse pokrajine Združenih držav postavno predlogo za ločitev zakona. Komisiji je bilo predloženo obilo gradiva in seznamov, iz katerih je razvidno, da se je v zadnjih 40 letih v Severni Ameriki razrušilo nič manj nego 1.850.000 zakonov. 5 milijonov oseb, mož in otrok je bilo prizadetih pri teh ločitvah. Lansko leto se je v Združenih državah ločilo 100.000 zakonov, kar je odločilo usodo 70.000 otrok. Komisija, ki se je sestala v Novem Jorku, namerava sprejeti ostrejša določila proti lahkomišelnim zakonskim razdružitvam, ker pomenijo razporoke po mnenju večine članov komisije veliko družabno zlo. V tej komisiji sedijo možje, katerim se ne more očitati, da bi ne bili svobodomiselnost ali napredni. Naši avstrijski in tudi trapaški slovenski liberalci ter socialni demokratje pa hočejo to, kar že v svobodni Ameriki začinjajo zametovati, v Avstriji postavno vpeljati.

Nasilni svobodomiselnost. V Monakovem se je vršil lansko leto svobodomiselnost. Nekega dne je hotela usmiljena sestra, ki se je začasno mudila v hiši Kat. rokodelskega društva, iti k zdravniku. Med potjo je prišla mimo dvorane, iz koje je šlo več skupin žensk in moških, ki so prisostvovali svobodomiselnosti. Usmiljenka je šla, nič hudega sluteč, v mali razdalji za gručo nekaterih gospodov; naenkrat se je obrnil proti njej mlad mož jetičnega obraza in stopil pred njo. Sestra je spoznala njegov hudoben namen in se mu je hotela izogniti. A ta „svobodomiselnost“ je stopil k njej, jo prijel za prsa, zgrabil za njen rožni venec in križ, z drugo roko pa grozeče dvignil dežnik in zakričal: „Glejte, da se poberete od tod, sicer dobite zaušnico!“ — Ali se vjema tako vedenje s toliko hvalisanim svobodomiselnostvom? Takšno je svobodomiselnost pri vseh narodih. Na slišen način so tudi slovenski svobodomiselnost pri volitvah v Ljubljani pokazali svoje „svobodomiselnost“ s sramotjenjem slovenskih redovnic.

Prepirni dan zakonov. Amerikanska gospa Frank Leslie objavlja v nekem ameriškem listu naslednji predlog: Da se stalno ohrani mir v zakonu, po njenem mnenju ni nič boljšega za zakonce, kot če se enkrat v mesecu pošteno kregajo. Mali vsakdanji spori, ki ogrenijo obema zakoncema življenje in nimajo nobenega uspeha, naj se izločijo. Mož kakor žena bi naj mesto teh vsakdanjih prepričkov skrbno vodila knjigo napak in očitkov in bi naj drug drugemu kak določen dan odločno predbacivala storjene napake in grehe. Gospa Leslie, ki ima že najbrž glede tega knjigovodstva dobre izkušnje, podaja tudi nek vzgled, kako se naj taka knjiga vodi, da se ljudje poučijo, katere grehe svojega zakonskega „nasprotnika“ si naj v njo zabeležijo. No, posebno nova ta ameri-

ška naprava ni; so namreč zakoni, katerih sporni dnevi se v gotovih časih redno vračajo, pri nekaterih celo večkrat na teden.

Sola za štedenje. V Parizu nameravajo v kratkem ustanoviti šolo za štedenje, da bi se v njej vzgojila mlada dekleta za dobre gospodinje. Učni ali šolski načrt je zelo dober in bi bilo kaj takega tudi za druge kraje zelo priporočljivo. Izborne učiteljice in učitelji bodo poučevali učenke o vrednosti denarja, da se pripravijo mlada dekleta za gospodinjski poklic. V tej šoli bi se naj naučila dekleta vseh potrebnih reči, ki se tičejo gospodinjstva. Sola za štedenje bi naj tudi vplivala na ženstvo, da se bo vedelo isto držati pri nakupovanju pravega reda. Se vedno se dogaja, da marsikatera gospodinja ali deklica kupi stvari, ki jih ne potrebuje, ampak kupi jih, ker se ji zdijo po ceni. Sola za štedenje pa hoče pokazati, da nosi vsaki vinar obresti. Baje se je za vstop v to šolo oglasilo že večje število žen in mladenk. Pa ne samo ženske, tudi častno število moških se je vpisalo, da se udeležijo tečaja. Na ta način hočejo doseči možje natančni vpogled v vodstvo gospodinjstva, da ne bodo potem po nedolžnem obsojali gospodinje, češ, da zahtevajo preveč denarja za domače gospodinjstvo.

Črnogorke. Najslabše se med balkanskimi žensktvom godi Črnogorki. Razmere so iz Črnogorca ustvarile junaka po poklicu, ki nima nobenega zmisla za nobeno drugo delo kakor za boj s Turkom. Temu zadajati vsakojake rane in mu jemati blago in denar, ki ga je seveda Turek oropal ali izžel iz krščanske raje — to je bil cilj in naloga Črnogorčevega življenja. Na ta način je preživljal sebe in družino — časih boljše, časih slabše, kakor je pač napesla sreča junaška. Vsako drugo delo se mu zdi poniževalno in mu mrzi. Od tod tudi pač njegova mrzkost nasproti ženi, ki so ji nujno pripadla vsa, recimo nejunaška dela, doma in na polju, ako smemo revne krpe zemlje v Črni gori, ki so sposobne za obdelovanje, tako imenovati. Kako se je godilo Črnogorki do današnjega dne, nam živo slika naslednje pismo iz Cetinja:

„Kadar se je Črnogorceu rodila hči, ni šel na hrib nad hišo in s streljanjem iz pušk oznanjal svetu svoje veselje, kakor je to storil takrat, kadar se mu je rodil sin. Kadar mu je zaplakala deklica v hiši, odšel je čemerem in otožen iz hiše, sedel je v kavarno, a ni plačal prijateljem za pijačo. Ti pa so takoj vedeli, da ga je zadela nesreča, da se mu je rodila hči. Tako je prišla črnogorska žena na svet in ponižanje in zapostavljanje ji je bilo sojeno za celo življenje.

Kadar so vsi domači sedeli okrog ognjišča in poslušali pripovedovanje o bojih in pesmi o junakih, sedela je tudi ona kot otrok zadaj, za svojimi brati, skupaj z materjo. Brata njenega je jemal oče v naročje in govoril z njim, peljal ga s seboj na planino, donášal mu darov in znamenj ljubezni, njej pa ne. Zgodilo se je pač, da je oče tudi njej kaj prinesel, a to je bilo redko, redkokdaj. Takrat je dobil oče gotovo kak velik plen in je sijajno premagal Turka.

Kadar je bilo deklet za možitev, dali so jo za ženo onemu, kateremu so jo hoteli, nje pa niso vprašali. In ko je stopila v dom svojega „gospodarja“, kakor je nazivala svojega moža, vedela je, da bo njegova služabnica, ki bo njemu in njegovim gostom umivala noge. Ona ni smela imeti občutkov, pa še takrat, kadar se ji je mož odpravil v boj, ni smela zajokati, čeprav ji je pokalo srce. Saj je vedela, da če le za ihti, da jo bo mož srečal, kajti prazna vera je bila, da bo imel slabo srečo v boju, če mu žena ob odhodu zaplaka. Morala je svoje občutke v življenju zamoriti, morala je biti junakinja, da si je priborila v svetu, v društvu, vsaj nekakšno stališče. Toda njenih junaških činov, čeprav so bili večkrat veliki, svet ni nikdar primerno priznal. Če je zagrabila za puško, ako je odsekala nekoliko turških glav, storila čudeže junaštva, vse to se skoroda niti omenjalo ni, vse to je izgubilo svojo vrednost samo zategadelj, ker je to storila žena.

Njena naloga je bila ogromna, a priznanja nobenega. Kadar je ostala sama pri praznem ognjišču, je bila ona, ki je ohranila hišo, je bila ona, ki je po smrti moža vzgojila njegove otroke; ona mu je, dokler se ni vrnil, držala hišo v redu in prejemala, ko se je vračal, krvavi handžar iz njegovih rok. A vse to ni plačal za ljubeznijo, niti z lepo besedo. Černo in resno je dovolil, da mu je poljubila roko, vprašal je za svojega sina in zahteval kave. Za njo in za hčerko ni vprašal. Sramota je bila za junaka, če je pokazal ljubezen nasproti ženi in otrokom ženskega spola. To je bila nežnost, ki se ni vjemala s pijom črnogorskega junaštva.

Težko si je misliti slabši položaj, nego je bil učen črnogorski ženi. Vse njeno življenje pomenja eno samo veliko žrtev, spremljano s poniževanjem in preziranjem.

Zato bi lahko rekli, da gre bolj nego Črnogorceu naslov junaka Črnogorki: ne zato, ker je časi tudi sama zgrabila za puško in šla z možem v boj proti sovragu, nego pred vsem zato, ker je v tako težkem položaju zvesto vstrajala na svojem mestu, misleča le na družino in domovino in na nju blagor.

Upajmo, da zdaj, ko se Črna gora poveča in dobi plodnega polja, tudi Črnogorec resno prime za delo. Ko bo okusil in spoznal trud in težave, a tudi blagoslov dela, se bo v njegovih očeh in v njegovem srcu dvignila tudi vrednost žene, da jo bo vedel ceniti kot svojo najboljšo pomočnico in zvesto tovarišico v vsakdanjem delu za kruh.

Slovenke! Agitirajte za naš list.

LISTEK.

Soterija.

(Po nemškem izvorniku. — Povest iz časov preganjanja kristjanov.)
(Dalje.)

Mirno je med tem plula bleđa luna po nebu in gledala doli na Rim, ki se je zibal v trdnem spanju. Sempronij, ki ni mogel zatisniti očesa, se je obračal po postelji zdaj na eno in zopet na drugo stran in zastonj preiščeval, kako bi mogel rešiti Soterijo kljub njenemu krščanskemu prepričanju. — Še bolj pa ga je mučila neka druga misel. Njegov sin Ambrozij, s katerim se je zvečer razgovarjal, mu je z veliko vplemo pripovedoval o stanovitosti Soterijini in o tajni sili, katero more imeti Kristusov nauk, da napravi iz slabe deklice takšno junakinjo. O tem mu je pripovedoval s takim navdušenjem, da je začel Sempronij s strahom preiščevati: Kaj, ko bi se dal njegov sin iz ljubezni do Soterije in iz občudovanja njene stanovitosti vjeti in preslepiti! Njegov sin — kristjan! Ta misel z vsemi svojimi posledicami ga je pekla najhujše. Zglašal se je pri misli, da mogoče izgubi svojega sina, vse svoje veselje in ponos, v katerega je stavil toliko upanja.

Ko mu je proti jutru spanec vendar zatisnil oči, je sanjal Sempronij strašne sanje. V sanjah je namreč videl svojega sina tavati po podzemeljskih hodnikih, držčnega v roki slabo brlečo luč in stoječega ob prepađu, v katerega se zdaj pa zdaj zvrne. Potem je zopet videl, kako je peljala Soterija, odeta v blesteče oblačilo, njegovega sina k nekemu jezeru, kako je stopil Ambrozij na njeno povelje po kratkem premišljevanju v vodo in se pogreznil v njej čemdalje bolj, dokler ga valovi niso slednjič čisto zakrili. Od strahu in groze je zakričal Sempronij v spanju na glas ter se vzbudil.

Šesto poglavje.

Palma.

Mladi tribun ni mogel celo noč zatisniti očesa; notranji boj med temo in lučjo, naravo in milostjo, mu ni pustil spati. Sedaj so mu krščanske resnice v bliščeči luči stopale pred oči, a kmalu jih je zatemnil temni oblak dvomov in prirojenih predsodkov; sedaj se je zatekel k svojim nekdanjim bogovom in se jih z otroško ljubeznijo oklepaj; nato pa je zopet goreče prosil krščanskega Boga za srečno rešitev.

More li zapustiti to, kar je dosežaj tako visoko spoštoval? Se li more kot vojak protiviti poveljem svojega cesarja? More li čast svojega stanu, slavo svojih prednikov zamenjati s sramotnim Kristusovim križem, se odpovedati vsem veselim upom in mladostnim domišljijam o bujnem življenju? — In zakaj? Mrebiti zato, da bi se pridružil zloglasni krščanski družbi, ali zato, da bi si nakopal očetovo sovraštvo, zaničevanje plemstva, zasmeh svojih tovarišev, da, morebiti zato, da bi v par dneh že ležal na tezalih in okusil nečloveško smrt. — A sedaj mu je zopet stopila pred oči podoba krasne deklice, nadnaravna prikazen. V duhu jo je gledal, kako možato stoji pred sodnim stolom, gledal njene, svetega navdušenja polne oči, ki so takrat mladeniču segle do srca, ko jo je bila kruta roka rabljeva, da so padale z obličja krvave kaplje na belo krilo; v duhu jo je poslušal, kako mu v svoji otroški jasnosti, pa vendar s tako globokim prepričanjem razklada nauke Kristusove, da to je resnica, to je nebeška zarja, pred katero padajo vsi paganski bogovi v večno temo. Veliko zasluženo so pač mogli takrat zadobiti mnogi mučeniki s svojimi bolečinami za Kristusa, da se je milost in razsvetljenje v polni meri razlivalo po zemlji in podpiralo može, kakor Ambrozija, da se je odpovedal vsemu radi Boga, da je bil voljan prestati vse, vse žrtvovati, da je le i. skal slavo in zadovoljnost v sramotnem križu Kristusovem.

Proti jutru se je pretresljivi dušni boj polegel. Sklenil pa je Ambrozij, postati kristjan, ter se napo-

Iz celega sveta.

Slepe ribe. Mnogo je ubogih živalic na svetu, ki so napol ali popolnoma slepe. Zelo veliko jih je med ribami in črvi. Slepe ribe živijo v podzemeljskih jezerih in med skalnatimi gorami v temnih krpicah. Pogosto se najde vrst rib pri izvirkih rek. Na Štajerskem živi močarila ali človeška ribica (Proteus anguineus) v potoku za Studenicami pod Bočem. Podobna je jegulji in je temno-zelene barve ali črna. V svetlobi ne živi dolgo in kmalu pogine. Okus njenega mesa je pust in prazen. Njeno plavanje na svetlem je nekam čarobno in boječe. Ljudje govore, da je pod Bočem jezero in v njem je mnogo človeških ribic. Čudno je le, da je potok pozimi tako topel, da lahko bos stojiš cel dan v njem. Ne usahne nikdar. Boč ima vrh v obliki ognjenika.

Mile in tople zime so bile: l. 1187 je v januarju brstelo drevje po vrtovih in cvetelo ko spomladi. V maju so ljudje že želi rumeno žito in v avgustu je bila bogata trgatav. L. 1289. je v aprilu trta prijetno dišeče cvetela in prve dneve avgusta so vinogradniki že prešali sladko grozdje. Ob novem letu 1302 so otroci bos skakali po cvetočih travnikih. V letu 1328 so se kopali dečki v mesecu februarju in zobali sladko grozdje začetkom junija. Sredi marca 1420. l. je dren-lepo cvetel in po dobrih ravah so rastle zvončki, ob potokih pa so se blestele potočnice, a v juniju je sneg in mraz uničil že mehko grozdje. Na Svečnico l. 1425

til zjutraj iz mesta skozi apijska arata, da poišče dijakona Severa.

Ker so zakleti sovražniki sv. križa najbolj zasledovali služabnike božje, dobro vedoč, da se lahko polastijo črede, če pobijejo pastirje, zato se je duhovstvo zadrževalo blizu katakomb, da se je v slučaju nevarnosti lahko poskrilo v brezmejno podzemeljske votline.

V bližini pokopališča sedi zopet šepavi berač Krispin. Kruljavec se nemalo začudi, ko v tako nepričakovanem času zagleda zopet gospoda, ki mu je bil predvčeraj spremljevalec.

„O prijatelj“, pravi z zaničljivim zasmehom sam pri sebi, „ali te prvokrat še ni izučilo? Dobro, bodeš zato dobil nekoliko več čutiti. Dečko, pripravi se na dva dnevnih zapor!“

Ko pa Ambrozij kruljavca zagleda, se mu približa in ga vpraša: „Rad bi govoril z dijakonom Severom, ki je gotovo tu kje blizu pokopališča; me li hočeš k njemu peljati?“

„Gospod“, odgovori Krispin z otožnim glasom, kakor da bi Ambrozija ne bi bil še nikdar videl, „kako te naj jaz, kruljavi berač, peljem? Ako meniš Severa, ki je na pristavi Kvintilijev za hišnika, tedaj pojdi še pol ure naprej, potem pa zavij v levo stran, tam ga kmalu najdeš.“

Pri teh besedah se oglasi zopet v Ambroziju prejšnji srd nad beračem, in zato mu kratko odvrne: „Sreča tvoja, da poznam sam pot do pokopališča in ako nočeš iti z menoj...“

„Potem najdeš pot po zmešanih stezah sam“, pristavi mirno, a zaničljivo kruljavec. — „Dobro, hočem te popeljati do lestve. Tam pa stražim, da... no, da nobeden lestve ne odnese. Ko si pa nato četrte ure hodil, vprašaj mrliče, ali so videli Severa?“

Ambrozij spozna, da mora naravnost povedati, po kaj je prišel. „Ta, ki s teboj govori“, pravi, „ni taisti, ki si ga pustil bloditi po pokopališču. Vedi, da hočem postati kristjan!“

Molče ogleduje kruljavec mladeniča, hoteč mu videti v srce. V teku dveh dni, pa takša izprememba — to ni mogoče. „Predvčeraj si bil kristjan“, pravi z glavo majaje, „in danes katehumen. Takrat si hotel uloviti plemenitodušno Soterijo, danes pa dijakona.“

Ambrozij spozna, da je zaslužil te trde besede. „Prosim te lepo“, začne zopet, „popelji me k Severu! Plemenita Soterija, ki sem jo v ječi obiskal, mi je njega priporočala, da bi me v nadaljnjih naukih zveličanja poučeval.“

„Kaj?“ pravi berač v strahu, „deklico so vrgli v ječo? O Bog, še njo moramo izgubiti! Mladina v najlepšem cvetu umira, a nas ničvredne koprive se pa obvaruje. — Pa povej mi brž, kako je prišla naša dobra gospodična v ječo?“

To vprašanje je bilo Ambroziju nož v srce. „Ne vprašaj me sedaj o tem“, pravi po bolestem molku, „ampak pelji me k Severu. Lahko mi zaupaš“, pristavi ginjen; „pred sabo vidiš blodečo ovco, ki išče svojega pastirja brez miru in pokoja, dokler ga ne najde.“

Odkritosrčne besede mladeničeve ganejo berača, da mu pođa roko in zakliče: „Hvala Bogu, da Te je privedel do spoznanja resnice! Gotovo, takoj te popeljem k častitemu dijakonu; ali vidiš“, pravi, z roko kaže na bližnji vinograd, „starčka, ki se pogovarja z viničarji, ki obrezujejo trsovje? To je on.“

Toda Ambrozij, mudivši se pri dijakonu, ni slutil, kaj se je godilo med tem v Rimu.

Senator Avrelj Sempronij je po dolgem premišljevanju in prevdarjanju prišel na misel, kako bi rešil Soterijo. Nepričakovano poročilo o smrti obeh bratov je utegnulo njen duh nekoliko zatemniti. Senator je torej mislil, da sodnik v takem slučaju deklice ne more za njena dejanja spoznati odgovorne. Če bi torej mestni prefekt (poveljnik) Soterijo iznova zaslišal, dala bi se morebiti obravnava zavleči.

Toča Semproniju se ni posrečilo, pridobiti mestnega prefekta za to misel. Cesar Dioklecijan je pač

je bilo toplo ko ob sv. Jakobu in v avgustu so ljudje po goricah trgali. V letih 1427. in 1428. je zadnje dni marta cvetela vinska trta in sredi junija so črički po goricah prepevali ter mehčali od solca opečeno grozdje. O Božiču leta 1552. je bilo silno toplo. Rožice so cvetele in kmet je oral za krompir. Tudi tedaj je pri nas na polju pred novim letom mnogo oralo in čebelice so brenčale po po zvončkih in trobenticah, a sredi januarja pritisne zima in mraz. 15. januarja je bilo 21 stopinj R. mraza.

Velika železniška nesreča. Na angleškem kolo-dvoru Bromfordbrigde je trčil brzovlak, ki je vozil s hitrostjo 90 km na uro, v osebni vlak, ki je stal na kolo-dvoru. Brzovlak je zavozil na nepravilno, oziroma se ni ustavil, ker so se vsled hude zmrzline pokvarile signalne naprave. Bila je tudi silna megla. Supnek je bil silen, več vozov je popolnoma razbitih. Neko žensko in enega otroka so potegnili izpod razvalin popolnoma razmesarjena. 50 oseb potnikov in železničarjev je težko, več pa lahko poškodovanih.

Naraščanje avstrijskih narodov. Kakor izkazuje zadnje ljudsko štetje v Avstriji, so posamezni avstrijski narodi v odstotkih tako-le narasli: Rumunov 19'12, Poljakov 16'64, Madžarov 15'32 (na račun Slovanov!), Srbobrvatov 10'11, Čehov 8'7, Nemcev 8'5, Italijanov 5'68, Slovencev 5'4 (v istini seveda več!), Rusinov pa 4'24.

Mraz. Iz Budjejevic poročajo: Vsled prevelikega mraza sta predvčerajšnjim zmrznili 2 osebi, neki železniški diurnist in neki 80letni berač.

pravemu možu, Herakliju Rufinu, izročil oblast mestnega prefekta ter ga obenem postavil za vrhovnega, a krutega sodnika zatoženim kristjanom.

„Sveta volja božanskega Dioklecijana je, da se kristjani prej ko mogoče izrebiijo iz človeške družbe. Če se le enkrat poslužim tvojega nasveta, potem lahko uide brez kazni na stotine mladih kristjanov, ki so izgubili starše ali sestre in brate. Če sem spoznal 12-letno Nežo za njena dejanja odgovorno, koliko bolj moram to storiti pri starejši Soteriji. Hočem jo pa na druge misli spraviti na nov način, za kojega bo seveda treba strožjega sredstva.“

„Če pa vendar ostane stanovitna v svoji izpovedi“, vzklikne senator, „prosim, ne muči je dolgo z ostrim zaporom!“

„Če ostane ujetnica trdovratna v zaničevanju bogov in cesarskih povelj“, odvrne hladnokrvno Rufin, „tedaj mora priti postava do svoje veljave. Tvoji prošnji tedaj ne morem ustreči. Ječe so prenapolnjene s kristjani in zapor ne ozdravi verskega fanatizma teh blaznikov, marveč je še utrjuje v njih zmoti.“

„Pa prestavi zadevo vsaj za par dni!“ prosi Sempronij.

„Čim dalje odlašava zdravnik nastaviti nož na rano“, odgovori prefekt, „tem globlje se zaje strup. Jaz jo bom takoj danes vnovič zaslišal. A da ti pokažem svoje prijateljstvo, se hočem zadovoljiti s samo navidezno darovanjem, in imam celo sredstvo“, pristavi, „da jo prisilim, vsaj navidezno bogovom darovati.“

„Prisiliti?“ vpraša Avrelj Sempronij, ko to sliši, misleč, da je še upanje na rešitev.

„Tako daleč jo hočem siliti“, odgovori Rufin, „da; če pa celo sedaj, v največjih bolečinah, ostane v svoji trmoglavosti, moraš sam pripoznati, da je nepoboljšljiva.“

„Dovolj mi vendar, da jo še enkrat obiščem v zaporu, da jo pregovorim, vsaj navidezno darovati.“

„Nerač ugodim prošnji. A vedi, če Soterija ne odneha in ne daruje, tedaj je pač danes za njo zadnjikrat sijalo solnce. To je pribito!“

Nemirnega srca je hitel Avrelj Sempronij k ječi. Toda vse njegovo prizadevanje je bilo brez uspeha. Soterija je ostala pri svojem sklepu, kar je Sempronija močno užalostilo.

„Oh, da mora izid biti takšen!“ je vzkliknil in za roko prijel deklico, ki je omahovala pod težo verig. Navidezno, le navidezno, vrzi zrno kadila v žrjavico, da mi odtežiš vest, ki mi ne bo dala ne trenotek miru. Jutri si lahko zopet kristjanka in delaš kar hočeš.“

„Niti na videz ne smem biti svojemu Bogu nezvesta“, odgovori Soterija, „toda jaz hočem prositi, da pride v tvoje srce mir, ki ga nisi čutil nikdar.“

„A vedi“, vzklikne Sempronij, „da bodeš še danes umrla.“

„Zahvaljujem se ti za to veselo poročilo“, odgovori mladenka, smehljaje se; „moj nebeški Zenin me najde pripravljeno in njegova milost me bo krepčala.“

Proti poldnevu so pripeljali Soterijo zopet pred sodišče.

„Imela si“, jo je ogovoril Rufin, „zažosti časa, spoznati, da se treba cesarskim poveljem ukloniti. Stopi torej k žrtveniku in daruj nesmrtnim bogovom!“

„Tvojim krivim bogovom ne darujem“, je odvrnila Soterija, „ker verujem le v enega Boga in enega gospoda Jezusa Kristusa, za katerega radovoljno prestopim največje muke in tudi smrt.“

Sodnik je ukazal deklico peljati k žrtveniku. Tu so zgrabili rablji njeno desnico in jo iztegnili nad žrjavico. Trose ji na odprto roko zrnja, pripravljene za žaritev, so potem polagoma spuščali golo roko uboge deklice proti žgoči žrjavici. Nazadnje se je roka že dotikala ognja.

Mestni prefekt je porabil ta zadnji poskus z namenom, da bo Soterija po silnih bolečinah primorana stresti z roko in bo tako padlo kadilno zrnje v žrjavico. In deklica bi bila spuščena, ker bi se ustreglo povelju cesarja.

(Dalje prihodnjic.)

Izpred Skadra. Kako turški vojaki avanzirajo v Skadru za „koprola“. Skadarski poveljnik Hasan Rica-bej pokliče v nevarnem položaju turške vojake na mestni trg, jih uredi in zakliče prav v jeznem tonu:

„Hab't achit!“

Redni turški vojaki skočijo v red in vrsto ter stoje z Albanci ko okameneli, gledajo v Hasan Rica-beja, ki si je parkrat pogladil Mohamedovo brado, in poslušajo. Hasan Rica-bej hoči jezno pred vrsto vojakov in močno zavpije:

„Rechts schau't!“

Vsi Turki ko blisk krenejo glave na desno in ostro gledajo v daljavo. Samo neki Albaneec Jusuf Hodžas, navaden prostak, krene glavo na levo in gleda prav pozorno na levo stran.

Poveljnik Rica-bej plane srdito nad njega in zavpije: „Hadžara Jusuf, kam, vraga, gledaš? Ali ne čuješ svetega povelja!“

Prostak Jusuf se krepko zravna, izboči albanska prsa in krepko odgovori: „Gospodine Hasan-pašu, kaj pa vraga, če pride Srbini od leve strani?“

Hasan Rica-bej potaplja Jusufa po rami in kimaje z glavo, hvaležno reče: „Bravo, Jusuf, ođ danes dalje boš korporal!“

160 milijonov steklenice se je izdelalo zadnje leto v avstrijskih tovarnah. Promet je zastal, kartel stekleničarjev se krha; zato je pričakovati, da postanejo steklenice mnogo cenejše.

Priznalno pismo, ki nam je došlo med mnogimi drugimi:

P. n.

Titania-delavnice

WELS.

Prijetna dolžnost nas veže, da Vam za Vaše aparate za dobavo vlažnosti, katere rešimo za vse naše urade, izkamo največje priznanje. Največja korist Vaših aparatov obstoji gotovo v tem, da zrak v sobah, kateri se vsled vedne kurjave osuši, po uporabi Vaših aparatov zopet dobi dovolj vlažnosti, ker je za po nezdravem zraku oškodovane dihalne organe samo obsebi umevno velike vlažnosti.

Predobro je znano, da velika množina manjših bolezni dihalnih organov po zimi izvira od tega, ker so pri spremembi temperature organi podvrženi raznim boleznim ravno vsled pre slabega zraka. Vaše aparate torej vsakemu najtopleje priporočamo to tembolj, ker je njih uporaba celo priprosta, rabijo le malo prostora in ker se radi njih priproste, okusne izpeljave vsakemu dopadejo. Sprejmite torej izraz naše hvaležnosti ter beležimo

z velespoštovanjem

Glavna pisarna industrielnih delodajalnih organizacij.

Predsednik:

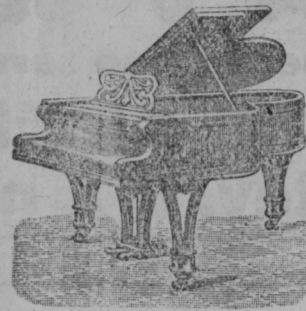
Dr. Lachner.

Za upravnništvo tajnik:

Dr. Margaretha.

40 klavirjev in harmonijev

boljboljši pianini), Steinhilber in Hörigel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in mnikalij ima v veliki izbiri izključno in dinole

A. Breznik, sodno zapris. strokovnjak in učitelj „Glasb. Matice“ **Ljubljana**

Kongressi trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunsko cerkve). Svarim pred nakupom event. falsifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri 15 kron meni vsakdo na obrate po prvovrstno instrument gori imenovanih slovitih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri m-n klavir, postane tudi lastnik istega do čim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb violin, harmonik, citer, tamburic itd po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uglasevanje in popravila točno in cenno. 965

Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram i prazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva** nizko **pod lastno ceno**, kot **elegantna pohištva** za **spalne sobe** in **obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Neverjetno nizke cene! Neverjetno nizke cene!

Josip Kolarič, mizarski mojster **Maribor**
Franc-Jozefova cesta 9.

Franc Pleteršek,
zaloga pohištva
Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega lesa narato pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrase, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo 61 kupuj pri Slovencu.

Priporočam velečastiti **duhovščini**

voščene svece

najboljše kakovosti,

katere lepo gorijo in ne kapljajo; istotako priporočam mili-sveče v vsaki obliki po najnižjih cenah.

Pošiljatve franko.

S prošnjo do velečastite **duhovščine** za cenj. naročila, katere izvršiti točno in v splošno zadovoljnost bileži in se priporoča

Franjo Gert, medicar in svečar, **Maribor,**
Gospodarska ulica. 1280

Lastna tovarna
ur v Svici

1887

Zahtevajte „JUBILEJNI CENIK“ zastoj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana.

Serravallovo
železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovnica in častni diplom k zlati kolajni ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescence. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Leboren okus. Nad 7000 zdravniških sprideval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcelona.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2.60 in 445 po 1 liter 4 K 4.80.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni liker

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami,
ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Zimsko blago za polov. cene.

Za Veliko noč

Najnovejše raznovrstno blago
za obleke, za moške in ženske
pri **Jos. Druškovič-u Slov.**

Gradec.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem otvoril **medičarsko in svečarsko obrt** v Ljutomeru št. 13 v hiši gospoda Severja, kjer je bila že več let stara svečarna. Se priporočam g. duhovnikom za obilna naročila.

Rudolf Grosman,
svečar v Ljutomeru.

Velika narodna trgovina
Karl Vanič : Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno k asne novosti za pomladanske obleke, po zelo nizkih cenah, Ostanke pod ceno. Pestrežba točna in solidna. Vzorce na razpolago.

Tovarniško poslopje

s stanovanjem v Kamniku na Gorenjskem (prej last kolarškega mojstra J. Stare ta), z moderno urejeno delavnico za **kovaško, kolarško in sedlarsko obrt**, v kateri so te obrti že dobro vpeljane, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Poslopje je porabno tudi za vsako drugo obrt. Naslov iz pri-87 jaznosti pri upravnistvu tega lista.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradni dnevi

so: vsako sredo in vsak petek od 8.—12. ure in vsako nedeljo od 8.—10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Poiasnila se dajejo vsak dan od 8.—12. ure dopoldne.

Uradni prostori

nahajajo se v Minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestaje se po 4 1/2% od 1. ocaroma 16. v mesecu po vložitvi in do 15. oziroma zadajega pred dvigoma. Nevsdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakoga leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo, in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno dodatno hranilne poločnice št. 118/60 in demati nabiralniki. 564

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5—5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, na osebno poročstvo po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji. Prevzamejo se dolгови pri drugih zavodih in zasebnih; prošnje za vknjižbo se delajo brezplačno.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“)
v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti tri mesečni odpovedi po 4 $\frac{3}{4}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo in poroštvo po 5 $\frac{3}{4}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 MARIBOR

lastna hiša

Državni
telefon
št. 113

ima najboljše stroje, črkostavne stroje z lastnim električnim obratom, najnovejše črke in moderne obrobke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče reči kakor:

časnike, knjige, brošure, računske sklepe, zadruga in društvena pravila, nadalje za posojilniške, občinske, šolske, župnijske in druge urade uradne zavitke z natisom in glave pri pismih, kakor tudi za obrtnike in trgovce, krčmarje, društva in zasebnike: pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, jedilnike, vabila, plesne rede, vsprejemnice, zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, plakate in naznanilne cedulje itd.

Diplome za častne občane in ude društev v primerni velikosti in olepšavi. Parte in žalostinke v najlepši opravi.

Vsa naročila se najhitreje in ceno izvršujejo.

Pošt.
hran. št.
25010

Prodajalnica tiskarne sv. Cirila

priporoča svojo bogato zalogo vseh tiskovin potrebnih za župne, šolske in občinske urade, za posojilnice, odvetnike, notarje, društva in zasebnike. Priporoča tudi pisalne potrebščine, kakor, črnilo, peresa, svinčniki, radirke, ravnila, tintnike itd. Raznovrstni papir, kancelijski, pisemski v zavitkih, kasetah, papir za sekirice (notni papir). — Trgovske knjige v raznih velikostih. Spominske knjige (Poesie). Knjige za slike (Photographie-Album) itd. — Istotako se priporočajo raznovrstni molitveniki kakor:

Venec pobožnih molitev in sv. pesmi, Sveto opravilo, Malo sv. opravilo, Hodi za Kristusom, Hoja za Marijo, Marija žalostna mati, Družbine ali Dekliške bukvice, Ključek nebeški, Prijatelj otroški, Večna molitev na čast presv. R. Telesu, Šmarnice jeruzalemskega romarja, Ordo providendi. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, Duhovni vrtec ali molitvenik za katol. mladež, Marija, mati dobrega sveta, Vrtec sv. devištva itd. — V zalogi ima tudi raznovrstne druge knjige n. pr.: Katekizem o zakonu, Katoliška liturgika, Pobožni ministrant, Občna metafizika, Razlaga velikega katekizma, A. M. Slomška zbrani spisi, Obrednik za organiste, mali ročni Officium defunctorum, Sv. birma, Marijino življenje in druge. — Dobe se tudi križi, stenski, nikljaški leseni razne velikosti in cene. — Svetinjice iz aluminija, Srca Jez. in Mar., Naše ljube Gospé, Čistega Spočetja. Posebno se priporočajo svetinjice, ki se lahko nosijo namesto raznih škapulirjev, kakor tudi za Marijine družbe. Rožni venci, leseni in koščeni, kokus, biserni in srebrni po raznih cenah; tudi križci za rožne vence.

Somišljeniki! Agitirajte za „Slovenski Gospodar!“

